

**UCHWAŁA NR XXI/198/20
RADY GMINY IŁAWA**

z dnia 25 września 2020 r.

w sprawie przyjęcia Kompleksowej Koncepcji Transportu Osób z potrzebą Wsparcia w Zakresie Mobilności w Gminie Iława w konkursie grantowym dla jednostek samorządu terytorialnego ogłoszonego przez PFRON w ramach projektu pozakonkursowego pt. "Usługi indywidualnego transportu door - to - door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych", finansowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) 2014 - 2020 Działanie 2.8.

Na podstawie art.18 ust. 1 w zw. z art.7 ust. 1 pkt 6) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 713) oraz zgodnie z uregulowaniami zawartymi w art. 3 pkt 1) i art. 4 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 1062) Rada Gminy Iława uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Kompleksową Koncepcję Transportu Osób z potrzebą Wsparcia w Zakresie Mobilności w Gminie Iława w konkursie grantowym dla jednostek samorządu terytorialnego ogłoszonego przez PFRON w ramach projektu pozakonkursowego pt. "Usługi indywidualnego transportu door - to - door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych", finansowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) 2014 - 2020 Działanie 2.8, w brzmieniu stanowiącym załącznik niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Iława.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie Gminy.

Przewodniczący Rady Gminy

Roman Piotrkowski

Załącznik do Uchwały
Nr XXI/198/20 Rady Gminy Iława
z dnia 25.09.2020 r.

KOMPLEKSOWA KONCEPCJA TRANSPORTU OSÓB Z POTRZEBĄ WSPARCIA W ZAKRESIE MOBILNOŚCI W GMINIE IŁAWA

IŁAWA, lipiec-sierpień 2020

Spis treści

Wstęp	3
1. Główne pojęcia związane z usługą door-to-door	4
2. Analiza dokumentów strategicznych i programów rozwoju jednostki samorządu terytorialnego, w których uwzględnione zostały działania na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej osób z ograniczoną mobilnością 4	
4. Analiza niezaspokojonych potrzeb transportowych osób z potrzebą wsparcia mobilności w kontekście ich aktywizacji społeczno-zawodowej	16
5. Opis działań podejmowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności na terenie objętym usługami transportu.....	26
6. Opis funkcjonujących rozwiązań transportowych realizowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe i sektor prywatny na terenie objętym koncepcją, skierowanych do osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności	34
7. Propozycje sposobów zaspokojenia potrzeb transportowych (w tym szczególnie sposób organizacji usług) osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności	37
8. Powiązanie proponowanego sposobu świadczenia usług transportowych dla osób z ograniczoną mobilnością z działaniami podejmowanymi na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności i planowanymi działaniami JST, mającymi na celu poprawę dostępności przestrzeni dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności	41

Wstęp

Kompleksowa koncepcja transportu osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności w Gminie Ława, zwana dalej „Koncepcją transportu”, została opracowana w związku z zamiarem realizacji przez Gminę Ława usług indywidualnego transportu door-to-door dla osób niepełnosprawnych lub o ograniczonej mobilności. Przedsięwzięcie może zostać dofinansowane w ramach projektu „Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych”, realizowanego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach Osi Priorytetowej II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji; Działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. Konkurs grantowy został ogłoszony w dniu 19 czerwca 2020 roku. Jego celem jest ułatwienie integracji społeczno-zawodowej osób

z potrzebami wsparcia w zakresie mobilności poprzez zapewnienie przez jednostki samorządu terytorialnego usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawę dostępności wielorodzinnych budynków mieszkalnych. Gmina Ława zdecydowała się na ubieganie się o środki finansowe w ramach niniejszego konkursu, aby zapewnić osobom niepełnosprawnym lub o ograniczonej mobilności wsparcie, służące ich rozwojowi w życiu społecznym, zawodowym i publicznym.

Koncepcja transportu stanowi obowiązkowy element treści wniosku o dofinansowanie usług door-to-door oraz warunek przyznania dofinansowania w ramach konkursu grantowego. Dokument został opracowany zgodnie z „Wytycznymi do przygotowania przez Wnioskodawców kompleksowej koncepcji transportu osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności” oraz „Minimalnymi wymogami w zakresie standardu usługi door-to-door”, stanowiącymi załączniki do Regulaminu konkursu.

1. Główne pojęcia związane z usługą door-to-door

Pojęcie usługi transportowej door-to-door jest ściśle związane z projektem „Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych”. Zgodnie z dokumentacją konkursu grantowego oznacza usługę indywidualnego transportu osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, która obejmuje pomoc w wyjściu z mieszkania lub innego miejsca, przejazd oraz wsparcie w dotarciu do miejsca docelowego. Dotyczy to również sytuacji, w których z transportu korzysta w tym samym czasie kilka osób uprawnionych, które jadą do jednego miejsca docelowego z różnych lub tej samej lokalizacji.

Osobami uprawnionymi do korzystania z usług door-to-door są osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności. Są to osoby, które mają trudności w samodzielnym przemieszczaniu się z powodu ograniczonej sprawności, np. osoby niewidome, słabowidzące, poruszające się o kulach bądź na wózkach inwalidzkich. Użytkownik usługi może być zarówno osobą posiadającą orzeczenie o niepełnosprawności, jak i nie posiadającą takiego orzeczenia. Musi to być osoba, która ukończyła 18 lat.

Usługi door-to-door powinny być kierowane w szczególności do osób, które mogą powrócić lub wejść na rynek pracy. Cel przejazdu powinien być powiązany z aktywizacją społeczno-zawodową osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, rozumianą w szczególności jako usługi aktywnej integracji, czyli takie, których celem jest odbudowa i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej oraz pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu; odbudowa i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy oraz zapobieganie procesom ubóstwa, marginalizacji i wykluczenia społecznego. Do usług aktywnej integracji zaliczamy usługi o charakterze:

- społecznym – ich celem jest nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej, np. poprzez udział w zajęciach Centrum Integracji Społecznej, Klubie Integracji Społecznej lub Warsztatach Terapii Zajęciowej;
- zawodowym – ich celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz pomoc w utrzymaniu zatrudnienia, m.in. poprzez udział w zajęciach CIS, KIS, WTZ, kursy i szkolenia zawodowe;
- edukacyjnym – ich celem jest wzrost poziomu wykształcenia i dostosowanie wykształcenia do potrzeb rynku pracy, poprzez m.in. edukację formalną;
- zdrowotnym – ich celem jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy.

2. Analiza dokumentów strategicznych i programów rozwoju jednostki samorządu terytorialnego, w których uwzględnione zostały działania na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej osób z ograniczoną mobilnością

Dokumenty strategiczne i programy rozwoju Gminy Iława, dotyczące aktywizacji zawodowej i społecznej oraz transportu mieszkańców, w tym z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, zostały przedstawione w formie tabelarycznej. Informacje odnoszące się do każdego z zawartych w wykazie dokumentów są następujące:

- nazwa dokumentu, podmiot przyjmujący dokument, data przyjęcia, okres obowiązywania;
- wskazanie celów dokumentu;
- określenie poszczególnych grup beneficjentów działań przewidzianych w dokumencie;
- krótki opis form oraz metod działań określonych w dokumencie, związanych z aktywizacją społeczno-zawodową i transportem mieszkańców.

Dokumenty strategiczne i programowe zostały przedstawione w podziale na dwie grupy:

- I. dokumenty o charakterze lokalnym, tj. przyjmowane przez Gminę Iława;
- II. dokumenty o charakterze regionalnym i krajowym, do których stosowania i wdrażania zobowiązana jest Gmina Iława.

I. DOKUMENTY STRATEGICZNE I PROGRAMOWE O CHARAKTERZE LOKALNYM

1. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Iława na lata 2016-2030 przyjęta Uchwałą nr XVI/123/2015 Rady Gminy Iława z dnia 22 grudnia 2015 r.	
Cele dokumentu	<p>Głównym cel Strategii rozwoju stanowi: <i>Zapewnienie mieszkańcom gminy Iława satysfakcjonującej jakości życia poprzez osiągnięcie spójności ekonomicznej, społecznej i przestrzennej z najbardziej rozwiniętymi gminami wiejskimi regionu i kraju.</i></p> <p>Cel główny przekłada się na cele strategiczne, a te na cele operacyjne:</p> <p>Cel strategiczny I – nowoczesna infrastruktura rozwoju</p> <ol style="list-style-type: none">1. Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności2. Dostosowana do potrzeb sieć nośników energii3. Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego <p>Cel strategiczny II – wzrost konkurencyjności gospodarki</p> <ol style="list-style-type: none">1. Wzrost konkurencyjności gminy poprzez rozwój różnych branż gospodarki, w tym zaliczanych do inteligentnych specjalizacji województwa2. Wzrost innowacyjności firm3. Wzrost liczby miejsc pracy <p>Cel strategiczny III – wzrost aktywności społecznej</p> <ol style="list-style-type: none">1. Rozwój kapitału społecznego2. Wzrost dostępności i jakości usług publicznych <p>Cel strategiczny IV – wzrost liczby i jakości powiązań sieciowych</p> <ol style="list-style-type: none">1. Doskonalenie administracji2. Intensyfikacja współpracy międzygminnej
Grupy beneficjentów działań przewidzianych w dokumencie	Beneficjentami działań przewidzianych w dokumencie są wszyscy mieszkańcy gminy, tworzący wspólnotę lokalną, w tym osoby starsze, niepełnosprawne, bezrobotne, dzieci i młodzież.
Formy oraz metody działań związane z aktywizacją społeczno-zawodową i transportem mieszkańców	W niniejszym dokumencie, w ramach zagadnień związanych z aktywizacją społeczno-zawodową i transportem mieszkańców, ujęto przede wszystkim inwestycje drogowe, służące poprawie bezpieczeństwa i dostępności komunikacyjnej, poprawę transportu publicznego oraz rozwój infrastruktury technicznej umożliwiającej powszechny dostęp do internetu (nowoczesna infrastruktura rozwoju), a także tworzenie warunków powstawania i rozwoju aktywności społecznej, rozwój wolontariatu, edukację cyfrową, tworzenie warunków aktywności edukacyjnej osób niepełnosprawnych, tworzenie nowoczesnej opieki zdrowotnej, uwzględniającej zmiany w strukturze demograficznej społeczeństwa, realizację zintegrowanych programów aktywizacji osób niepełnosprawnych i starszych, tworzenie bezpiecznej przestrzeni publicznej oraz systemów opieki nad osobami starszymi. Jednym z elementów podejmowanych działań jest tworzenie infrastruktury przyjaznej i uwzględniającej potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych
2. Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Iława na lata 2015-2020 przyjęta Uchwałą nr IX/70/2015 Rady Gminy Iława z dnia 26 czerwca 2015 r.	
Cele dokumentu	<p>Cele dokumentu zostały usystematyzowane w formie priorytetów, przy czym każdemu z nich przypisany jest cel strategiczny i cele operacyjne. Są to następujące:</p> <p>Priorytet I. Wspieranie aktywności zawodowej i przedsiębiorczości</p> <p>Cel strategiczny: Wzrost aktywności zawodowej i zatrudnienia mieszkańców Gminy Iława</p> <p>Cele operacyjne:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Poprawa kompetencji niezbędnych do podejmowania oraz utrzymania zatrudnienia2. Wzrost potencjału lokalnej gospodarki do tworzenia miejsc pracy3. Wzmocnienie współpracy instytucjonalnej na rzecz aktywizacji zawodowej <p>Priorytet II. Działania na rzecz poprawy zdrowia mieszkańców</p> <p>Cel strategiczny: Poprawa stanu zdrowia ludności gminy</p> <p>Cele operacyjne:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Wzrost świadomości społecznej na temat profilaktyki zdrowotnej

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Poprawa kondycji fizycznej i psychicznej mieszkańców gminy 3. Zmniejszenie skali problemu uzależnień 4. Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych <p>Priorytet III. Kreowanie warunków do lepszego funkcjonowania rodzin Cel strategiczny: Poprawa funkcjonowania rodzin na terenie gminy Cele operacyjne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wzmocnienie kompetencji rodziców 2. Zmniejszenie skali problemów związanych z dysfunkcjami w rodzinie 3. Zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej 4. Profesjonalizacja działań instytucji i organizacji lokalnych w ramach systemu wspierania rodziny <p>Priorytet IV. Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży Cel strategiczny: Lepsze przygotowanie dzieci i młodzieży do wejścia w dorosłe, samodzielne życie Cele operacyjne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży 2. Wzmocnienie kompetencji ułatwiających pełnienie ról rodzinnych, społecznych i zawodowych 3. Wzrost aktywności środowisk młodzieżowych w gminie 4. Zmniejszenie problemu demoralizacji oraz zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży <p>Priorytet V. Działania na rzecz włączenia osób starszych i niepełnosprawnych Cel strategiczny: Zwiększenie udziału osób starszych, niepełnosprawnych i przewlekle chorujących w życiu społecznym Cele operacyjne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa dostępu osób niesamodzielnych do usług społecznych 2. Wzrost aktywności osób starszych, niepełnosprawnych i przewlekle chorujących <p>Priorytet VI. Przeciwdziałanie oraz minimalizowanie skutków ubóstwa Cel strategiczny: Poprawa warunków socjalno-bytowych gospodarstw domowych Cele operacyjne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost kompetencji mieszkańców sprzyjających samodzielności i zaradności życiowej 2. Zwiększenie dostępu do podstawowych dóbr i zasobów 3. Poprawa sytuacji mieszkaniowej w gminie <p>Priorytet VII. Pobudzanie aktywności i integracji społecznej Cel strategiczny: Zwiększenie aktywności społecznej oraz poczucia integracji we wspólnocie lokalnej Cele operacyjne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wzmocnienie wspólnej tożsamości i odpowiedzialności mieszkańców za otoczenie 2. Wzrost wiedzy i świadomości społecznej w ważnych obszarach życia 3. Poprawa dostępności przestrzeni publicznej 4. Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego
<p>Grupy beneficjentów działań przewidzianych w dokumencie</p>	<p>Odpowiednio do priorytetów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Osoby niepracujące, w tym bezrobotne i bierne zawodowo, w szczególności w trudnej sytuacji na rynku pracy, tj. kobiety, osoby młode, bez doświadczenia zawodowego, długotrwale bezrobotne 2) Mieszkańcy gminy, społeczności lokalne 3) Rodziny, w szczególności z dziećmi 4) Dzieci i młodzież 5) Osoby w wieku 60+, osoby z niepełnosprawnościami, osoby przewlekle chorujące 6) Mieszkańcy gminy, w tym osoby niepełnosprawne, osoby dotknięte problemem ubóstwa, zamieszkujący miejscowości peryferyjne, dotknięte zdarzeniami losowymi, klęskami żywiołowymi lub ekologicznymi 7) Mieszkańcy gminy, lokalne społeczności, lokalni liderzy

<p>Formy oraz metody działań związane z aktywizacją społeczno-zawodową i transportem mieszkańców</p>	<p>Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców gminy stanowi istotny aspekt Strategii. Została uwzględniona w szczególności w Priorytecie I., w ramach którego zawarte są działania służące poprawie kompetencji mieszkańców niezbędnych do funkcjonowania na rynku pracy, co wyraża się m.in. w realizacji usług i instrumentów rynku pracy, takich jak doradztwo zawodowe, pośrednictwo pracy, szkolenia, staże, prace społecznie użyteczne. Szczególnym wsparciem obejmowane mają być osoby w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. Ważnym elementem aktywizacji jest Klub Integracji Społecznej Gminy Iława z siedzibą w Ławicach, będący w strukturze GOPS w Iławie, jako miejsce reintegracji społeczno-zawodowej nie tylko osób bezrobotnych, ale także innych grup zagrożonych wykluczeniem. W Strategii zaplanowano zapewnienie zaplecza kadrowego, organizacyjnego oraz finansowego dla KIS, przez co można rozumieć także zapewnienie transportu dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności. Aktywizacja społeczno-zawodowa została uwzględniona w kontekście wsparcia osób starszych, niepełnosprawnych i przewlekłe chorujących. Dla tej grupy mieszkańców przewidziano m.in. likwidację barier architektonicznych w przestrzeni publicznej, organizację wsparcia instytucjonalnego i usług opiekuńczych, upowszechnianie pomocy sąsiedzkiej i wolontariatu, a także różnorodne formy aktywności społecznej, edukacyjnej, kulturalnej i sportowej. Priorytet VII. natomiast dotyczy ogólnej aktywności i integracji lokalnej społeczności, przewidującej zaangażowanie także osób o ograniczonej mobilności. Zaplanowane zostały m.in. inicjatywy i projekty służące poprawie bezpieczeństwa mieszkańców, w tym komunikacyjnego, takie jak budowa i remonty dróg, chodników i zatoczek, budowa ścieżek rowerowych oraz poprawa oświetlenia wsi.</p>
<p>3. Program Współpracy Gminy Iława z organizacjami pozarządowymi na rok 2020 przyjęty Uchwałą nr XIII/114/19 Rady Gminy Iława z dnia 29 listopada 2019 r.</p>	
<p>Cele dokumentu</p>	<p>Głównym celem współpracy Gminy Iława z organizacjami w 2020 roku jest wzrost aktywności społeczności lokalnych.</p> <p>Cele szczegółowe są następujące:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) umacnianie w świadomości mieszkańców Gminy poczucia odpowiedzialności za swoje otoczenie, wspólnotę lokalną, tradycje 2) stworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców Gminy 3) zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu problemów lokalnych 4) pomoc w realizacji Strategii Rozwojowych Gminy Iława oraz innych planów gospodarczych i społecznych 5) poprawa jakości i efektywności świadczenia usług publicznych oraz pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych 6) podejmowanie działań na rzecz rozwoju ekonomii społecznej, m.in. poprzez propagowanie wiedzy na temat ekonomii społecznej oraz wykorzystania instrumentów ekonomii społecznej w aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców Gminy Iława. <p>W 2020 roku za priorytetowe uznano następujące kierunki działań:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu 2) Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych 3) Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego 4) Ochrona i promocja zdrowia 5) Działania na rzecz osób niepełnosprawnych 6) Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym 7) Ratownictwo i ochrona ludności 8) Działalność na rzecz dzieci i młodzieży
<p>Grupy beneficjentów działań przewidzianych w dokumencie</p>	<p>Dokument odnosi się do zasad i kierunków współpracy z organizacjami pozarządowymi, jednak za ostatecznych beneficjentów działań należy uznać lokalne społeczności, w tym w szczególności osoby niepełnosprawne, osoby starsze, dzieci i młodzież.</p>

Formy oraz metody działań związane z aktywizacją społeczno-zawodową i transportem mieszkańców	<p>Formy oraz metody działań określone w programie koncentrują się na współpracy z organizacjami pozarządowymi, polegającej przede wszystkim na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zleceniu organizacjom realizacji zadań publicznych we wskazanych wyżej obszarach (w tym dotyczących działalności na rzecz osób niepełnosprawnych, starszych, dzieci i młodzieży, a także w zakresie ochrony i promocji zdrowia oraz rozwoju wspólnot lokalnych); • inicjatywie lokalnej; • użyczeniu lub wynajmowaniu organizacjom lokali na preferencyjnych warunkach; • promocji działalności pożytku publicznego; • tworzeniu zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym. <p>W świetle sprawozdania z realizacji programu współpracy w 2019 roku w zakresie aktywizacji osób niepełnosprawnych realizowane były następujące zadania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) „Wsparcie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w dążeniu do samodzielnego funkcjonowania” 2) „Punkt Wczesnej Interwencji Osób Niepełnosprawnych” 3) „Rehabilitacja społeczna i zawodowa mieszkańców Gminy” 4) „Działania na rzecz osób niepełnosprawnych” <p>W zakresie działań na rzecz osób w wieku emerytalnym były to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) „Integracja oraz aktywizacja intelektualna i fizyczna seniorów. (piknik połączony z grami i zabawami sprawnościowymi na świeżym powietrzu)” 2) „Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym”
4. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Iława na lata 2017-2020 uchwalony Uchwałą nr XXXIV/284/2017 Rady Gminy Iława z dnia 31 marca 2017 r.	
Cele dokumentu	<p>Cel główny Programu stanowi wzrost skuteczności systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Iława, natomiast cele szczegółowe są następujące:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Wzmacnianie oddziaływań profilaktycznych służących przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie 2) Zwiększanie dostępności pomocy i ochrony dla ofiar przemocy w rodzinie oraz efektywności oddziaływań względem sprawców. 3) Rozwój potencjału oraz współpracy osób, instytucji i organizacji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie
Grupy beneficjentów działań przewidzianych w dokumencie	<p>Beneficjentami działań przewidzianych w dokumencie są osoby i rodziny zamieszkujące Gminę Iława, w szczególności zagrożone przemocą.</p>
Formy oraz metody działań związane z aktywizacją społeczno-zawodową i transportem mieszkańców	<p>Aktywizacja społeczna mieszkańców ujęta jest tu przede wszystkim poprzez edukację prawną i obywatelską mieszkańców, w tym służącą budowaniu poczucia podmiotowości, zwłaszcza u osób starszych i zależnych; udział w programach profilaktycznych oraz działaniach edukacyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych.</p>
5. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Iława na lata 2019-2021 przyjęty Uchwałą nr VII/64/19 Rady Gminy Iława z dnia 26 kwietnia 2019 r.	
Cele dokumentu	<p>Cel główny dokumentu stanowi rozwój zintegrowanego i kompleksowego systemu wsparcia rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Iława.</p> <p>Cele szczegółowe to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych 2) Rozwój usług i form wsparcia na rzecz rodziny i dziecka 3) Usprawnienie współpracy podmiotów działających na rzecz rodziny i dziecka

Grupy beneficjentów działań przewidzianych w dokumencie	Rodziny z dziećmi przeżywające trudności życiowe, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
Formy oraz metody działań związane z aktywizacją społeczno-zawodową i transportem mieszkańców	Działania zawarte w dokumencie, w zakresie aktywizacji społecznej mieszkańców, obejmują warsztaty oraz poradnictwo specjalistyczne, usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne, a także grupy wsparcia i samopomocowe.

Monitoring „Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Ława na lata 2016-2030” za lata 2018-2019 wskazuje na postęp w realizacji zaplanowanych w niej zadań. W 2019 roku na inwestycje w gminie wydatkowano 11 474 244,00 zł, co stanowiło 17,2% wydatków budżetowych, natomiast w 2018 roku było to 14 558 775,00 zł, czyli 22,5% wydatków gminy. Inwestycje realizowane przez Gminę Ława mają na celu poprawę jakości życia jej mieszkańców, w tym osób o ograniczonej mobilności. Natomiast analizy przeprowadzane w ramach monitoringu „Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Ława na lata 2015-2020” wskazują na poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej mieszkańców gminy. Chętnie korzystają oni z różnych form wsparcia oraz biorą udział w działaniach w zakresie aktywizacji zawodowej i rozwoju przedsiębiorczości. Wyraża się to m.in. w spadku liczby bezrobotnych z terenu gminy.

Odzwierciedleniem poprawy sytuacji materialnej mieszkańców jest również systematyczny spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej. Wprowadzenie rządowego programu „Rodzina 500+” w postaci świadczenia wychowawczego poprawiło sytuację ekonomiczną wielu rodzin, podobnie jak programy przewidujące świadczenia dla osób starszych i niepełnosprawnych. Niemniej jednak należy podkreślić fakt, iż wciąż pozostaje grupa mieszkańców, która wymaga wsparcia, nie zawsze finansowego, ale często w postaci działań aktywizujących i integrujących z lokalnym środowiskiem, pracy socjalnej, asystentury rodzinnej, usług opiekuńczych i in.

W trosce o zapewnienie równości szans wszystkim mieszkańcom w dostępie do podstawowych usług Gmina Ława pozyskała dofinansowanie na „dostosowanie budynku gminnego nr 8 w Ławicach do realizacji działań aktywizacji społeczno-zawodowej”. Budynek po byłej wiejskiej szkole podstawowej został zmodernizowany. Zapewnienie niezbędnej infrastruktury technicznej i odpowiednie wyposażenie budynku użyteczności publicznej stanowiły kluczową rolę w realizacji dalszych działań z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców gminy ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych. W ramach projektu wykonano remont wewnętrznych pomieszczeń parteru, dostosowano pomieszczenia sanitarne dla użytkowników i pracowników KIS, w tym osób niepełnosprawnych oraz wykonano podjazd dla osób niepełnosprawnych. Funkcją wiodącą budynku są wyposażone sale zajęć szkoleniowo-terapeutycznych z pomieszczeniami pomocniczymi (tj. sala szkoleniowa, pracownia kształcenia umiejętności manualnych, sala rehabilitacyjna, pomieszczenie socjalne, biuro). Tak dostosowana infrastruktura zapewnia holistyczne podejście do realizacji nowatorskich form wsparcia skierowanych do wszystkich mieszkańców Gminy, a w szczególności osób o zróżnicowanym stopniu niepełnosprawności. Osoby niepełnosprawne są szczególnie narażone na wykluczenie społeczne i zawodowe. Nowa infrastruktura doskonale służy realizacji zadań związanych z kreowaniem efektywnej i nowoczesnej polityki społecznej, w szczególności działań nakierowanych na aktywne społeczeństwo i integrację społeczną, prowadzącą do samodzielnego funkcjonowania jednostki, co sprzyja podejmowaniu licznych inicjatyw i realizacji projektów. Dążenie do równości funkcjonowania w życiu społecznym i zawodowym w obecnym społeczeństwie stanowi także jedną z głównych potrzeb współczesnej polityki gospodarczej.

Efekt modernizacji budynku było stworzenie idealnego zaplecza dla działających na terenie Gminy Ława oraz Powiatu Ławskiego instytucji w obszarze polityki społecznej. Klub w ramach swoich działań realizuje poradnictwo specjalistyczne, w tym: psychologiczne, pedagogiczne, z zakresu promocji, profilaktyki zdrowia i rehabilitacji, doradztwa zawodowego, socjalnego. Działalność KIS nie ogranicza się wyłącznie do aktywizacji społeczno-zawodowej wybranej grupy mieszkańców Gminy Ława. Dzięki zastosowaniu niestandardowych rozwiązań kompleksowo wyposażono sale rehabilitacyjną i zatrudniono wykwalifikowanego fizjoterapeutę do prowadzenia terapii manualnej kręgosłupa, terapii manualnej kolan, ćwiczeń na przyrządach, ćwiczeń

dopasowanych do indywidualnych potrzeb np. po urazach, ćwiczeń ogólnokondycyjnych, ćwiczeń korygujących wady postawy u dzieci, masaży oraz kinesiotapingu. Dostęp do rehabilitacji, szczególnie na terenie wiejskim jest zazwyczaj znikomy, zaś kolejki do specjalistów w tym zakresie stanowią ogromną barierę transportową i funkcjonalną, pogarszając stan psychofizyczny osoby niepełnosprawnej. Oczekiwanie na zabiegi w ramach NFZ staje się coraz dłuższe, a koszty usług przekraczają możliwości ekonomiczne wielu rodzin. Gminie Iława tę niszę udało się uzupełnić przez stworzenie wzorcowego zaplecza do pracy i zatrudnienie wykwalifikowanej kadry. W Klubie zatrudniono także psychologa, który nie tylko świadczy specjalistyczne usługi w siedzibie KIS, ale również w miejscu zamieszkania osób wymagających wsparcia. Jest to szczególnie ważne w sytuacjach, gdzie należy podjąć interwencyjne działanie lub w przypadku osób o ograniczonej sprawności, dla których liczne bariery funkcjonalne tj. architektoniczne, transportowe, techniczne, komunikowania się, stanowią utrudnienie w dostępie do większości podmiotów funkcjonujących budynków użyteczności publicznej. Zaplecze infrastrukturalne Klubu pozwala na realizację warsztatów: artystycznych, teatralnych, kulinarnych, ruchowych, manualnych, zajęć sportowo-rekreacyjnych, zajęć edukacyjnych dla dzieci, w tym półkolonii letnich i zimowych, grup wsparcia. W ramach tych działań uczestnicy nabywają i rozwijają kompetencje w zakresie kształtowania i zwiększenia aktywności społecznej, samodzielności w poszukiwaniu zatrudnienia oraz poruszaniu się po rynku pracy, nabywania odpowiednich umiejętności dążących do jak największej samodzielności, rozwijają umiejętności i kompetencje rodzicielskie poprzez udział w „Szkole dla Rodziców”, a przede wszystkim mają możliwość dostępu do bezpłatnej rehabilitacji poprawiającej swoją sprawność ruchową zgodnie z indywidualną potrzebą.

Analiza potrzeb wskazuje na konieczność rozwijania działalności Klubu Integracji Społecznej oraz Klubów Seniora, realizacji inicjatyw edukacyjnych w obszarze zdrowia, programów profilaktycznych, zajęć sportowo-rekreacyjnych. Raporty z monitoringu wskazują, iż na przestrzeni ostatnich lat w gminie rozwinęła się infrastruktura socjalna, poprawił się dostęp do zatrudnienia, edukacji i kultury. Zwiększyły się możliwości i zakres świadczonych usług społecznych, które na bieżąco są modyfikowane i dostosowywane do aktualnych potrzeb mieszkańców. Sukcesywnie pozyskiwane są środki na rozwój infrastruktury, modernizację obiektów, działania na rzecz mieszkańców gminy zarówno ze środków krajowych jak i europejskich. W kolejnych latach działania samorządu powinny dążyć do dalszego doskonalenia i w miarę potrzeby intensyfikacji działań, które mają służyć trwałej poprawie warunków życia mieszkańców Gminy Iława.

W związku z tym, iż z końcem bieżącego roku upływa okres obowiązywania *Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Iława na lata 2015-2020* przyjętej Uchwałą nr IX/70/2015 Rady Gminy Iława z dnia 26 czerwca 2015 r., podjęto decyzję o opracowaniu nowego dokumentu na okres 2021-2027. Obecnie trwają prace nad diagnozą strategiczną, w ramach której już zdiagnozowano istotne wyzwania dla Gminy Iława. Są to w szczególności kwestie związane z postępującym zjawiskiem starzenia się społeczeństwa gminy, które w najbliższych latach spowoduje zwiększenie grona osób o ograniczonej mobilności, a tym samym zwiększy zapotrzebowanie na usługi wsparcia. Istotny jest również aspekt aktywizacji społeczno-zawodowej osób starszych i niepełnosprawnych, służącej poprawie jakości ich życia, samodzielności oraz dobrej kondycji fizycznej i psychicznej.

W opracowywanej obecnie Strategii uwzględnione zostaną wymogi wynikające z *Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami*. Przede wszystkim znajdują się w niej zapisy dotyczące zapewnienia dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej m.in. poprzez tworzenie przyjaznej przestrzeni publicznej dostosowanej do potrzeb osób z różnymi potrzebami w zakresie wsparcia mobilności (np. osób na wózku, osób korzystających z kul i innych pomocy ortopedycznych, osób starszych, osób z wózkami dziecięcymi) oraz umożliwianie komunikacji z podmiotem w sposób dogodny dla osób ze szczególnymi potrzebami. Planowane jest również wdrażanie wymogu wynikającego z zadania 22 Programu Dostępność Plus, polegającego na zapewnieniu usługi transportu indywidualnego „door-to-door” dla osób o ograniczonej mobilności, w tym osób starszych, niepełnosprawnych i chorujących.

Gmina Iława ma w planach, w perspektywie najbliższych 2-3 lat, wdrażanie projektu Centrum Usług Społecznych na mocy ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Miałoby to istotne znaczenie dla aktywizacji społeczno-zawodowej osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, przede wszystkim z tego względu, że w ramach CUS planowany jest rozwój usług na rzecz aktywizacji osób starszych poprzez m.in. kluby seniora, wzmocnienie Klubu Integracji Społecznej oraz zaangażowanie asystenta osoby niepełnosprawnej.

II. DOKUMENTY STRATEGICZNE I PROGRAMOWE O CHARAKTERZE REGIONALNYM I KRAJOWYM

<p>1. Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego przyjęta Uchwałą XIV/243/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 18 lutego 2020 r.</p>	
<p>Cele dokumentu</p>	<p>Celem głównym Strategii Województwa Warmińsko-Mazurskiego jest: <i>spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna Warmii i Mazur z regionami Europy</i>. Cele strategiczne i operacyjne są następujące:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cel strategiczny: Kompetencje przyszłości <ul style="list-style-type: none"> • Użyteczne kwalifikacje i kompetencje • Nowoczesne usługi • Profesjonalne organizacje 2. Cel strategiczny: Inteligentna produktywność <ul style="list-style-type: none"> • Satysfakcjonująca praca • Inteligentna specjalizacja • Wysoka konkurencyjność 3. Cel strategiczny: Kreatywna aktywność <ul style="list-style-type: none"> • Inspirująca twórczość • Efektywna współpraca • Ukształtowana tożsamość 4. Cel strategiczny: Mocne fundamenty <ul style="list-style-type: none"> • Silny kapitał społeczny • Optymalna infrastruktura rozwoju • Wyjątkowe środowisko przyrodnicze
<p>Grupy beneficjentów działań przewidzianych w dokumencie</p>	<p>Mieszkańcy województwa w każdym wieku, przedsiębiorstwa i ich pracownicy, organizacje społeczne, instytucje.</p>
<p>Formy oraz metody działań związane z aktywizacją społeczno-zawodową i transportem mieszkańców</p>	<p>W zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej w ramach celu strategicznego: „Kompetencje przyszłości” wdrażane są m.in. kierunki działań polegające na wspieraniu uczenia się przez całe życie, kształtowania społeczeństwa informacyjnego, podnoszenia jakości kształcenia, rozwoju kształcenia ustawicznego, wspieraniu działań rozwijających kompetencje kluczowe mieszkańców. Ważny jest także rozwój nowoczesnych usług w kierunku wysokiej ich jakości i konkurencyjności, dostępności oraz różnorodności. W ramach celu strategicznego „Kreatywna aktywność” w Gminie Iława istotne jest wspieranie inicjatyw służących rozwojowi indywidualnych zainteresowań, programy aktywizujące mieszkańców, wspieranie infrastruktury sprzyjającej aktywizacji społecznej i pracy z rodziną, infrastruktury edukacyjnej oraz kulturalnej. Formy i metody działań związane z tymi celami przejawiają się przede wszystkim w tworzeniu i rozwoju klubów seniora w gminie, działalność Klubu Integracji Społecznej oraz inwestycje w infrastrukturę służącą wsparciu i aktywności mieszkańców.</p>
<p>2. Strategia polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020 roku przyjęta Uchwałą nr XIV/253/12 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 21 lutego 2012 r.</p>	
<p>Cele dokumentu</p>	<p>Cel główny Strategii to: <i>Osoby i rodziny z województwa warmińsko-mazurskiego, ich środowiska lokalne i otoczenie instytucjonalne współdziałają ze sobą i są zaangażowane we wzmacnianie integracji oraz aktywizacji społecznej i zawodowej</i>. Cel ten jest realizowany poprzez cztery priorytety i odpowiadające im cele strategiczne oraz operacyjne:</p> <p>Priorytet I: Prawidłowo funkcjonująca rodzina</p> <p>Cel strategiczny 1: Rodzina w większym stopniu wykorzystuje swój potencjał oraz żyje w warunkach sprzyjających wypełnianiu funkcji i ról społecznych.</p> <p>Cele operacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dzieci i młodzież coraz lepiej i bardziej aktywnie funkcjonują w społeczeństwie. • Rodziny coraz lepiej funkcjonują dzięki dobrym warunkom społecznoinstytucjonalnym.

	<ul style="list-style-type: none"> • Rodzina silniejsza i odpowiedzialna za swój los, tworząca lepsze warunki prawidłowego rozwoju i opieki wszystkim swoim członkom. <p>Priorytet II: Wzmacnianie integracji społecznej Cel strategiczny 2: Osoby z grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym biorą aktywniejszy udział w rozwiązywaniu swoich problemów i uczestniczą w życiu społeczności lokalnej. Cele operacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coraz większa aktywizacja i integracja osób starszych oraz lepsze wykorzystanie ich potencjału w środowisku lokalnym • Osoby niepełnosprawne aktywniej uczestniczą w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym oraz są lepiej zintegrowane ze środowiskiem otwartym na ich potrzeby i potencjał • Osoby uzależnione, współuzależnione i ofiary przemocy są bardziej świadome swoich problemów, aktywniej uczestniczą w procesie wychodzenia z nich i prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie • Osoby z innych grup zagrożonych wykluczeniem społecznym bardziej aktywnie uczestniczą w procesie swego powrotu do samodzielnego, godnego życia w rodzinie i społeczeństwie <p>Priorytet III: Wspieranie aktywności i mobilności zawodowej oraz edukacyjnej osób bezrobotnych Cel strategiczny 3: Osoby bezrobotne są bardziej gotowe do zmian, aktywne w rozwiązywaniu swoich problemów, bardziej samodzielne życiowo i ekonomicznie oraz częściej wchodzi na rynek pracy dzięki instrumentom aktywnej integracji, w tym ekonomii społecznej. Cele operacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Młode osoby bezrobotne posiadają kwalifikacje coraz bardziej adekwatne do zmieniających się potrzeb rynku pracy oraz są bardziej aktywne i mobilne zawodowo • Osoby bezrobotne znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy ze względu na wykształcenie i kwalifikacje, w tym osoby 50+, zdobywają umiejętności, dzięki którym są bardziej aktywne zawodowo i coraz częściej znajdują zatrudnienie zwłaszcza na regionalnym rynku pracy • Bezrobotne osoby niepełnosprawne są lepiej wykształcone, bardziej aktywne zawodowo i korzystają z coraz większych możliwości podjęcia pracy • Osoby długotrwale bezrobotne zagrożone wykluczeniem społecznym – m.in. osoby bezdomne, opuszczające zakłady karne, ośrodki terapii uzależnień – nabywają kwalifikacje zawodowe i umiejętności społeczne skutkujące coraz większym usamodzielnieniem społeczno-zawodowym <p>Priorytet IV: Rozwój społeczeństwa obywatelskiego Cel strategiczny 4: Społeczności lokalne aktywniej uczestniczą w zaspokajaniu swoich potrzeb i kreowaniu życia społecznego. Cele operacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sektor pozarządowy skuteczniej zaspokaja potrzeby lokalnych społeczności dzięki rozwojowi branżowemu i terytorialnemu • Profesjonalne organizacje pozarządowe przy współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego aktywniej działają na rzecz społeczności lokalnych • Mieszkańcy województwa coraz aktywniej uczestniczą w działaniach obywatelskich oraz w większym stopniu wykazują postawy prospołeczne
<p>Grupy beneficjentów działań przewidzianych w dokumencie</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rodziny oraz dzieci i młodzież 2. Osoby z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności osoby starsze, niepełnosprawne, uzależnione oraz ofiary przemocy 3. Osoby bezrobotne, w szczególności znajdujące się w trudnej sytuacji na rynku pracy, tj. osoby w wieku 50+, osoby niepełnosprawne, długotrwale bezrobotni, osoby z nieadekwatnymi kwalifikacjami 4. Społeczności lokalne i organizacje pozarządowe

Formy oraz metody działań związane z aktywizacją społeczno-zawodową i transportem mieszkańców	Gmina Iława realizuje Strategię we wszystkich jej obszarach w zakresie, mieszczącym się w kompetencjach i możliwościach samorządu. Aktywizacji społeczno-zawodowej służą m.in. praca socjalna, asystentura rodzinna, świadczenia pieniężne i niepieniężne, usługi opiekuńcze, poradnictwo specjalistyczne, prowadzenie placówki wsparcia dziennego, klubu integracji społecznej, klubów seniora, powierzenie i wspieranie zadań organizacji pozarządowych m.in. w zakresie wspierania osób niepełnosprawnych, osób starszych oraz rozwoju wspólnot lokalnych.
3. Wojewódzki program wyrównywania szans i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020 przyjęty Uchwałą nr 70/876/15/V Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 grudnia 2015 r.	
Cele dokumentu	<p>Cel strategiczny: <i>Osoby z niepełnosprawnościami w pełni, na równi z innymi obywatelami, korzystają z przysługujących im praw i uczestniczą w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym.</i> Jego realizacji służą cele ogólne określone dla trzech priorytetów:</p> <p>Priorytet I: Profilaktyka i ograniczanie skutków niepełnosprawności Cel ogólny: Ułatwienie dostępu do usług w zakresie zapobiegania niepełnosprawności oraz ograniczania jej skutków.</p> <p>Priorytet II: Aktywizacja społeczna osób z niepełnosprawnościami. Cel ogólny: Zwiększenie aktywnego udziału osób z niepełnosprawnością i ich rodzin w życiu społecznym.</p> <p>Priorytet III: Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami. Cel ogólny: Zwiększenie aktywności osób z niepełnosprawnościami na rynku pracy.</p>
Grupy beneficjentów działań przewidzianych w dokumencie	Osoby niepełnosprawne
Formy oraz metody działań związane z aktywizacją społeczno-zawodową i transportem mieszkańców	Program ukierunkowany jest na pełne uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym, czemu służą szeroko rozumiane działania aktywizujące i integracyjne, a także działania na rzecz likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się. Gmina Iława wpisuje się w realizację niniejszego programu m.in. poprzez inwestycje w infrastrukturę, sprzyjające poprawie bezpieczeństwa, dostępności przestrzeni publicznej oraz rozwojowi miejsc, które służą integracji i aktywizacji mieszkańców oraz wzmocnieniu więzi w lokalnych społecznościach. Wśród form i metod działań należy wskazać także utworzenie Klubu Integracji Społecznej, którego funkcjonowanie ukierunkowane jest również na osoby o ograniczonej mobilności i niepełnosprawne.
4. Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2014-2020 przyjęta Uchwałą Nr 4/39/14/IV z dnia 20 stycznia 2014 r. Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego	
Cele dokumentu	<p>W świetle wizji zawartej w dokumencie: „<i>Starzejące się społeczeństwo jest aktywne społecznie i zawodowo, korzysta z szerokiego katalogu usług zdrowotnych, turystycznych, edukacyjnych, kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych zgodnie z potrzebami i zainteresowaniami. Seniorzy żyją w godnych warunkach, pozbawionych barier, w powszechnym szacunku, funkcjonują samodzielnie w miarę możliwości, czują się bezpieczni i zdrowi.</i>”</p> <p>Realizowana jest poprzez cele strategiczne i szczegółowe.</p> <p>Cel strategiczny 1. Zwiększenie liczby osób starszych korzystających z usług podtrzymujących zdrowie oraz dostępnej infrastruktury i usług socjalnych Cel szczegółowy 1.1. Zwiększenie osobom starszym dostępu do opieki medycznej Cel szczegółowy 1.2. Zwiększenie osobom starszym dostępu do usług socjalnych Cel szczegółowy 1.3. Wzrost kompetencji kadr służby zdrowia oraz pomocy społecznej w zakresie opieki nad osobami starszymi</p> <p>Cel strategiczny 2: Zwiększenie aktywnego udziału osób starszych w życiu społecznym, kulturalnym oraz edukacyjnym Cel szczegółowy 2.1. Upowszechnienie wolontariatu osób starszych i na rzecz osób starszych</p>

	<p>Cel szczegółowy 2.2. Poszerzenie oferty kulturalnej skierowanej do osób starszych Cel szczegółowy 2.3 Poszerzenie oferty edukacyjnej skierowanej do osób starszych Cel szczegółowy 2.4. Wzrost bezpieczeństwa osób starszych Cel szczegółowy 2.5. Wzmocnienie rzecznictwa interesów osób starszych Cel szczegółowy 2.6. Wzmacnianie i promowanie integracji międzypokoleniowej Cel szczegółowy 2.7. Promowanie pozytywnego wizerunku seniorów, ich potencjału, aktywności społecznej, kulturalnej i edukacyjnej</p> <p>Cel strategiczny 3. Zwiększenie aktywności zawodowej – aktywna i efektywna praca do osiągnięcia wieku emerytalnego oraz możliwość jej kontynuacji według potrzeb</p> <p>Cel szczegółowy 3.1. Podnoszenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych oraz kompetencji osobowościowych osób starszych Cel szczegółowy 3.2. Zwiększenie liczby podmiotów ekonomii społecznej tworzonych przez osoby starsze i działających na ich rzecz Cel szczegółowy 3.3. Wzrost wykorzystywania środków zewnętrznych na realizację programów aktywizujących zawodowo osoby 50+. Cel szczegółowy 3.4. Budowanie świadomości pracodawców na temat konsekwencji przemian społeczno-demograficznych</p> <p>Cel strategiczny 4. Wzrost aktywności seniorów w obszarze turystyki, sportu i rekreacji</p> <p>Cel szczegółowy 4.1. Rozbudowa i dostosowanie bazy turystycznej i sportowo-rekreacyjnej (sezonowej i całorocznej) do potrzeb i zainteresowań osób starszych Cel szczegółowy 4.2. Zwiększenie całorocznej oferty turystycznej i sportowo-rekreacyjnej przyjaznej seniorom Cel szczegółowy 4.3. Zwiększenie aktywności turystycznej i sportowo-rekreacyjnej seniorów</p>
Grupy beneficjentów działań przewidzianych w dokumencie	<p>Program skierowany jest do</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) osób w wieku powyżej 60 r.ż. – jako bezpośrednich odbiorców zaproponowanych w nim działań, 2) osób w wieku ok. 55 r.ż., które dopiero wkraczają w okres senioralny, 3) otoczenia osób starszych, czyli do całego społeczeństwa – jako pośrednich, a czasem i bezpośrednich odbiorców niniejszego Programu, szczególnie w kontekście edukowania o procesie starzenia się i przygotowania nas wszystkich do tego etapu życia.
Formy oraz metody działań związane z aktywizacją społeczno-zawodową i transportem mieszkańców	<p>Gmina Iława podejmuje szereg działań w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej i transportu mieszkańców w obszarze niniejszego programu. Należy tu wskazać przede wszystkim zwiększenie dostępu osób starszych do usług socjalnych poprzez tworzenie klubów seniora, realizację usług opiekuńczych, wdrażanie nowych technologii i niebezpośrednich rozwiązań w zakresie usług opiekuńczych (program teleopieki), zlecanie organizacjom pozarządowym zadań w zakresie działań na rzecz osób starszych, wolontariat na rzecz osób starszych, udział w akcjach społecznych takich jak np. Koperta Życia. Ponadto podejmowane są działania na rzecz zwiększenia oferty kulturalnej dla osób starszych oraz zwiększania ich uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym. W zakresie wzmocnienia rzecznictwa osób starszych obecnie podejmowane są działania w kierunku utworzenia gminnej rady seniorów. Gmina Iława organizowała ponadto XX Powiatowe Igrzyska Osób Niepełnosprawnych w 2018 roku.</p>
5. Program Wieloletni Senior+ przyjęty uchwałą nr 157 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r.	
Cele dokumentu	<p>Celem strategicznym Programu jest zwiększenie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym seniorów poprzez rozbudowę infrastruktury ośrodków wsparcia w środowisku lokalnym oraz zwiększenie miejsc w placówkach „Senior+” przy dofinansowaniu działań jednostek samorządu w rozwoju na ich terenie sieci Dziennych Domów „Senior+” i Klubów „Senior+”. Celem Programu jest w szczególności zapewnienie wsparcia seniorom (osobom nieaktywnym zawodowo w wieku 60+) przez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, obejmującej także usługi w zakresie aktywności ruchowej lub kinezyterapii, a także oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej, w zależności od potrzeb stwierdzonych w środowisku lokalnym.</p>

Grupy beneficjentów działań przewidzianych w dokumencie	Osoby nieaktywne zawodowo w wieku 60+
Formy oraz metody działań związane z aktywizacją społeczno-zawodową i transportem mieszkańców	W Gminie Iława w ramach niniejszego Programu w listopadzie 2018 r. został oddany do użytku Klub Seniora „Senior+” w Nowej Wsi dla 20 osób powyżej 60 roku życia. W jego ramach organizowane są m.in. zajęcia manualne, ruchowe, edukacyjne, spotkania integracyjne oraz wyjazdy.
6. Program rządowy Dostępność Plus 2018-2025 ustanowiony Uchwałą nr 102/2018 Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2018 r.	
Cele dokumentu	Celem Programu jest poprawa dostępności przestrzeni publicznej, produktów i usług. Główne obszary wsparcia to architektura, transport, edukacja, służba zdrowia, cyfryzacja i usługi.
Grupy beneficjentów działań przewidzianych w dokumencie	Dostępność dotyczy w szczególności następujących grup osób: <ul style="list-style-type: none"> • osoby na wózkach inwalidzkich, poruszające się o kulach, o ograniczonej możliwości poruszania się; • osoby niewidome i słabo widzące; • osoby głuche i słabo słyszące; • osoby głuchoniewidome; • osoby z niepełnosprawnościami psychicznymi i intelektualnymi; • osoby starsze i osłabione chorobami; • kobiety w ciąży; • osoby z małymi dziećmi, w tym z wózkami dziecięcymi; • osoby mające trudności w komunikowaniu się z otoczeniem (także z rozumieniem języka pisanego albo mówionego); • osoby o nietypowym wzroście (w tym również dzieci); • osoby z ciężkim lub nieporęcznym bagażem, towarem.
Formy oraz metody działań związane z aktywizacją społeczno-zawodową i transportem mieszkańców	W zakresie programu planowane jest zapewnienie usługi transportu indywidualnego „door to door” dla osób o ograniczonej mobilności oraz usług asystenta osoby niepełnosprawnej. Ważne są działania zwiększające dostępność usług społecznych dla osób o ograniczonej mobilności, umożliwianie im czynnego udziału w życiu kulturalnym i społecznym.
7. Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo – uczestnictwo – solidarność przyjęta Uchwałą nr 161 Rady Ministrów z dnia 26 października 2018 r.	
Cele dokumentu	Celem polityki społecznej wobec osób starszych jest podnoszenie jakości życia seniorów poprzez umożliwienie im pozostawania jak najdłużej samodzielni i aktywni oraz zapewnienie bezpieczeństwa. <p>Obszary dotyczące ogółu osób starszych to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Kształtowanie pozytywnego postrzegania starości w społeczeństwie. 2) Uczestnictwo w życiu społecznym oraz wspieranie wszelkich form aktywności obywatelskiej, społecznej, kulturalnej, artystycznej, sportowej i religijnej. 3) Tworzenie warunków umożliwiających wykorzystanie potencjału osób starszych jako aktywnych uczestników życia gospodarczego i rynku pracy, dostosowanych do ich możliwości psychofizycznych oraz sytuacji rodzinnej. 4) Promocja zdrowia, profilaktyka chorób, dostęp do diagnostyki, leczenia i rehabilitacji. 5) Zwiększanie bezpieczeństwa fizycznego – przeciwdziałanie przemocy i zaniedbaniom wobec osób starszych. 6) Tworzenie warunków do solidarności i integracji międzypokoleniowej. 7) Działania na rzecz edukacji dla starości (kadry opiekuńcze i medyczne), do starości (całe społeczeństwo), przez starość (od najmłodszego pokolenia) oraz edukacja w starości (osoby starsze).

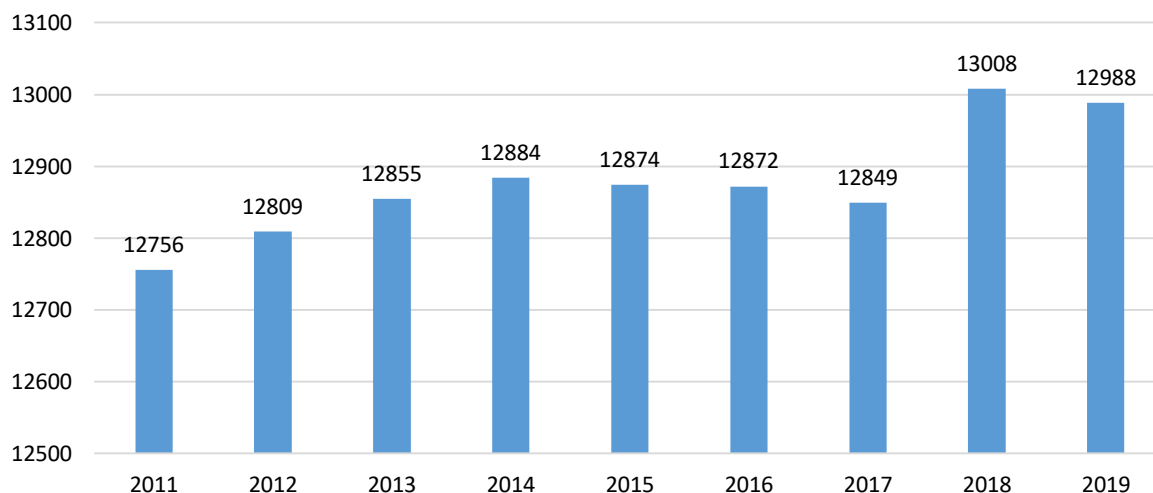
	<p>Obszary uwzględniające działania wobec niesamodzielnych osób starszych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Zmniejszanie skali zależności od innych poprzez ułatwienie dostępu do usług wzmacniających samodzielność oraz dostosowanie środowiska zamieszkania do możliwości funkcjonalnych niesamodzielnych osób starszych; 2) Zapewnienie optymalnego dostępu do usług zdrowotnych, rehabilitacyjnych i opiekuńczo-pielęgnacyjnych, dostosowanych do potrzeb niesamodzielnych osób starszych; 3) Sieć usług środowiskowych i instytucjonalnych udzielanych niesamodzielnym osobom starszym; 4) System wsparcia nieformalnych opiekunów niesamodzielnych osób starszych przez instytucje publiczne.
Grupy beneficjentów działań przewidzianych w dokumencie	<p>Ogół osób starszych</p> <p>Osoby starsze niesamodzielne</p>
Formy oraz metody działań związane z aktywizacją społeczno-zawodową i transportem mieszkańców	<p>W ramach programu w Gminie Iława podejmowane są m.in. działania ukierunkowane na kształtowanie pozytywnego wizerunku osób starszych i przełamywanie stereotypów dotyczących wieku (m.in. poprzez działalność klubów seniora), działania w kierunku utworzenia gminnej rady seniorów, inwestycje w infrastrukturę sprzyjające bezpieczeństwu oraz rozwojowi aktywności, wspieranie aktywności osób starszych i włączanie ich w życie społeczne i kulturalne gminy, rozwój teleopieki, zwiększanie dostępności do fizjoterapii w ramach KIS, usługi opiekuńcze, działania służące integracji międzypokoleniowej.</p>

4. Analiza niezaspokojonych potrzeb transportowych osób z potrzebą wsparcia mobilności w kontekście ich aktywizacji społeczno-zawodowej

Gmina Iława jest gminą wiejską, leżącą w zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, w powiecie iławskim. Jest to gmina tzw. *obwarzankowa*, ponieważ okala miasto Iławę. W 2019 roku jej powierzchnia wynosiła 424 km², a średnia gęstość zaludnienia kształtowała się na poziomie 31 osób/km², co oznacza, że była niższa niż w całym powiecie iławskim (67 osób/km²) i w województwie warmińsko-mazurskim (59 osób/km²). Położenie gminy w istotny sposób determinuje warunki i jakość funkcjonowania jej mieszkańców, dostępność do usług społecznych oraz dostępność komunikacyjną.

W świetle danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2019 roku Gminę Iława faktycznie zamieszkiwało 12 988 osób. W perspektywie ostatnich dziewięciu lat liczba ludności wykazywała tendencję rosnącą, co wyróżnia Gminę Iława spośród innych jednostek samorządu terytorialnego tego samego szczebla. Obecnie częściej bowiem można zaobserwować wyludnianie się gmin wiejskich, spowodowane ujemnym przyrostem naturalnym i emigracją ludności. Liczba ludności Gminy Iława w 2019 roku była większa niż w 2011 roku o 232 osoby, czyli o 1,8%. Największy poziom w analizowanym okresie osiągnęła w 2018 roku, kiedy wyniosła 13 008 osób i wykazała przyrost w porównaniu do roku poprzedniego o 159 osób, tj. o 1,2%.

Rysunek 1. Liczba ludności Gminy Iława w latach 2010-2019

ŹRÓDŁO: BANK DANYCH LOKALNYCH GŁÓWNEGO URZĘDU STATYSTYCZNEGO.

Struktura ludności gminy według płci wskazuje na przewagę mężczyzn, którzy w liczbie 6 623 w 2019 roku stanowili 51,0% ogółu ludności. Współczynnik feminizacji, rozumiany jako liczba kobiet przypadających na 100 mężczyzn ukształtował się tu na poziomie 96, podczas gdy w powiecie ławskim wyniósł 102, a w województwie 104.

Według danych z bazy Rejestru Mieszkańców Gminę Ława w końcu 2019 roku zamieszkiwało na pobyt stały 12 715 osób. Według podziału administracyjnego na gminę składało się 76 miejscowości, wchodzących w skład 27 sołectw, przy czym 3 wsie są już obecnie niezamieszkałe. Do miejscowości o największej liczbie mieszkańców należy zaliczyć Ząbrowo (1 094 osoby), Nową Wieś (1 001 osób), Wikielec (877 osób), Frednowy (599 osób), Rudzienice (520 osób) oraz Gałdowo (457 osób). Więcej niż 200 osób zamieszkuje w czternastu miejscowościach, natomiast pozostałe liczą od 1 do 199 mieszkańców.

Tabela 1. Ludność Gminy Ława według miejscowości z uwzględnieniem osób w wieku emerytalnym (stan na 31.12.2019)

Lp.	Sołectwo	Miejscowość	Liczba mieszkańców	Liczba osób w wieku 20-65	%	Liczba osób w wieku emerytalnym	%
1.	Dół	Dół	85	50	58,8%	19	22,4%
2.	Dziarny	Dziarny	182	100	54,9%	24	13,2%
3.		Dziarnówko	89	56	62,9%	3	3,4%
4.		Katarzynki	25	16	64,0%	4	16,0%
5.		Kozianka	17	11	64,7%	3	17,6%
6.		Mały Bór	3	2	66,7%	1	33,3%
7.		Nowy Ostrów	12	5	41,7%	2	16,7%
8.		Papiernia	21	15	71,4%	1	4,8%
9.		Rodzone	38	21	55,3%	7	18,4%
10.		Smolniki	189	115	60,8%	35	18,5%
11.		Franciszkowo	Franciszkowo	284	175	61,6%	37
12.	Franciszkowo Dolne		126	73	57,9%	19	15,1%
13.	Borek		56	37	66,1%	6	10,7%
14.	Drwęca		37	18	48,6%	8	21,6%
15.	Pikus		92	58	63,0%	12	13,0%
16.	Stanowo		86	56	65,1%	10	11,6%
17.	Frednowy	Frednowy	599	382	63,8%	86	14,4%
18.		Prasneta	32	19	59,4%	5	15,6%
19.		Wiewiórka	91	52	57,1%	15	16,5%
20.	Gałdowo	Gałdowo	457	292	63,9%	59	12,9%
21.		Jachimówka	22	12	54,5%	1	4,5%
22.		Owczarnia	16	10	62,5%	4	25,0%
23.	Gromoty	Gromoty	338	202	59,8%	50	14,8%
24.		Dąbrowa	77	45	58,4%	7	9,1%
25.	Gardzień	Gardzień	145	89	61,4%	22	15,2%
26.		Sarnówek	0	0	0,0%	0	0,0%
27.	Gulb	Gulb	186	116	62,4%	30	16,1%
28.		Zazdrość	11	6	54,5%	3	27,3%
29.	Kałduny	Kałduny	241	150	62,2%	28	11,6%
30.		Julin	71	41	57,7%	13	18,3%
31.		Lowizowo	16	10	62,5%	2	12,5%
32.	Karaś	Karaś	298	195	65,4%	32	10,7%

33.	Laseczno	Laseczno	366	226	61,7%	51	13,9%
34.		Laseczno Małe	173	103	59,5%	12	6,9%
35.	Ławice	Ławice	266	151	56,8%	43	16,2%
36.		Tchórzanka	37	18	48,6%	6	16,2%
37.	Mątyki	Mątyki	322	198	61,5%	45	14,0%
38.		Przejazd	33	22	66,7%	3	9,1%
39.		Urwisko	86	54	62,8%	10	11,6%
40.	Mózgowo	Mózgowo	243	152	62,6%	31	12,8%
41.	Nowa Wieś	Nowa Wieś	1001	625	62,4%	125	12,5%
42.	Radomek	Radomek	249	147	59,0%	24	9,6%
43.		Szepleryzna	136	80	58,8%	16	11,8%
44.	Rudzienice	Rudzienice	520	317	61,0%	88	16,9%
45.		Rudzienice - Kałdunki	264	159	60,2%	24	9,1%
46.		Rudzienice - Karłowo	85	54	63,5%	10	11,8%
47.	Siemiany	Siemiany	199	122	61,3%	46	23,1%
48.		Jeziorno	34	21	61,8%	9	26,5%
49.		Tłokowisko	0	0	0,0%	0	0,0%
50.		Szwalewo	2	2	100,0%	0	0,0%
51.		Solniki	1	0	0,0%	1	100,0%
52.	Skarszewo	Skarszewo	115	71	61,7%	9	7,8%
53.	Starzykowo	Starzykowo	242	160	66,1%	23	9,5%
54.	Stradomno	Stradomno	330	196	59,4%	42	12,7%
55.		Nejdyki	96	55	57,3%	11	11,5%
56.	Szałkowo	Szałkowo	399	227	56,9%	78	19,5%
57.	Szymbark	Szymbark	351	226	64,4%	42	12,0%
58.		Szczepkowo	31	17	54,8%	5	16,1%
59.	Tynwałd	Tynwałd	269	154	57,2%	45	16,7%
60.		Emilianowo	11	5	45,5%	0	0,0%
61.		Jażdżówki	1	0	0,0%	1	100,0%
62.		Jezierzyce	32	22	68,8%	2	6,3%
63.		Kaletka	0	0	0,0%	0	0,0%
64.		Makowo	87	57	65,5%	14	16,1%
65.		Praszki	9	6	66,7%	1	11,1%
66.		Sąpy	23	13	56,5%	7	30,4%
67.	Wilczany	65	37	56,9%	10	15,4%	
68.	Wikielec	Wikielec	877	537	61,2%	98	11,2%
69.	Wola Kamieńska	Wola Kamieńska	99	53	53,5%	22	22,2%
70.		Kamień Duży	151	93	61,6%	20	13,2%
71.		Kamień Mały	74	55	74,3%	8	10,8%
72.		Kwiry	62	34	54,8%	13	21,0%
73.		Windyki	40	25	62,5%	8	20,0%
74.	Ząbrowo	Ząbrowo	1094	665	60,8%	132	12,1%
75.		Kamionka	119	74	62,2%	13	10,9%
76.		Segnowy	177	99	55,9%	15	8,5%

Istotnym aspektem w kontekście zmian ludnościowych jest również postępujące zjawisko *starzenia się* społeczeństwa. Stanowi ono efekt wydłużania się czasu życia ludzkiego, któremu sprzyja poprawa dostępności do ochrony zdrowia, szeroko zakrojona profilaktyka zdrowotna oraz lepsza jakość życia i warunki bytowe, przy jednoczesnym spadku bądź niewielkich wartościach przyrostu naturalnego. Społeczeństwo gminy podlega temu procesowi, podobnie jak ludność województwa warmińsko-mazurskiego, kraju oraz państw Europy Zachodniej. Świadczą o tym przede wszystkim dane dotyczące liczby i odsetka mieszkańców według funkcjonalnych grup w wieku.

W latach 2017-2019 w Gminie Iława można zaobserwować:

- spadek liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, czyli do 17 roku życia – o 15 osób, tj. o 0,5%;
- wzrost liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym (mężczyźni 18-64 lata, kobiety 18-59 lat) – o 50 osób, tj. o 0,6%;
- spadek liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym mobilnym (od 18 do 44 lat) – o 32 osoby, tj. o 0,6%;
- wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym – o 104 osoby, tj. o 5,8%.

Coraz liczniejsza grupa mieszkańców wchodzi w poprodukcyjny okres życia, przy czym są to w większości kobiety (64,3%), co jest związane z tym, że średnia długość ich życia jest większa niż w przypadku mężczyzn. W województwie warmińsko-mazurskim dla mężczyzn, którzy są obecnie w wieku 60 lat przeciętne trwanie życia, czyli średnia liczba lat do przeżycia przy założeniu średniej umieralności z okresu analizy, wynosi 18,3 lata, natomiast dla kobiet 24,1 lat. W odniesieniu do mieszkańców mających 65 lat dane te wynoszą odpowiednio 15,1 i 20 lat¹. Warto również wskazać, że zarówno w województwie, jak i w powiecie iławskim rośnie mediana wieku mieszkańców. W 2019 roku w województwie wynosiła 40,7, natomiast w powiecie iławskim kształtowała się na poziomie 39,5, co oznacza, że w obu przypadkach wzrosła w odniesieniu do 2018 roku o 0,4 punktu.

Tabela 2. Ludność Gminy Iława według ekonomicznych grup wieku w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Ludność ogółem	12 849	13 008	12 988
- mężczyźni	6 529	6 616	6 623
- kobiety	6 320	6 392	6 365
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	2 797	2 818	2 782
- mężczyźni	1 432	1 455	1 441
- kobiety	1 365	1 363	1 341
Ludność w wieku produkcyjnym	8 272	8 351	8 322
- mężczyźni	4 484	4 516	4 510
- kobiety	3 788	3 835	3 812
Ludność w wieku produkcyjnym mobilnym	5 448	5 491	5 416
- mężczyźni	2 845	2 843	2 825
- kobiety	2 603	2 648	2 591
Ludność w wieku poprodukcyjnym	1 780	1 839	1 884
- mężczyźni	613	645	672
- kobiety	1 167	1 194	1 212

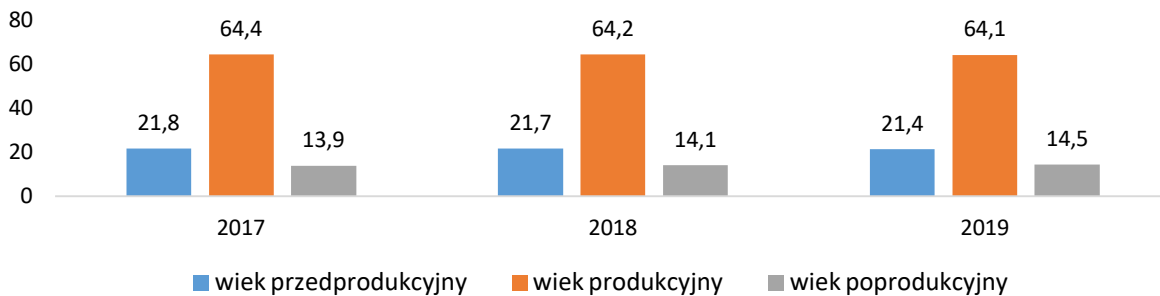
ŹRÓDŁO: BANK DANYCH LOKALNYCH GŁÓWNEGO URZĘDU STATYSTYCZNEGO.

Analiza struktury ludności gminy według ekonomicznych grup wieku wskazuje na to, że w latach 2017-2019 spadł zarówno odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym – z 21,8% do 21,4%, jak i odsetek osób w wieku

¹ Dane te nie są dostępne na poziomie gminy, dlatego posłużono się nimi pomocniczo, zakładając, że zjawiska demograficzne w Gminie Iława kształtują się podobnie. Dane za 2018 rok.

produkcyjnym – z 64,4% do 64,1%, natomiast wzrósł odsetek osób w poprodukcyjnym okresie życia – z 13,9% do 14,5%.

Rysunek 2. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Iława w latach 2017-2019

ŹRÓDŁO: BANK DANYCH LOKALNYCH GŁÓWNEGO URZĘDU STATYSTYCZNEGO.

Zjawisko *starzenia się* społeczeństwa potwierdzają wartości wskaźników obciążenia demograficznego ludności Gminy Iława w latach 2017-2019. W 2019 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym w gminie przypadało 22,6 osób w wieku poprodukcyjnym i 56,1 osób w wieku nieprodukcyjnym. Na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym natomiast było 67,7 osób w wieku poprodukcyjnym. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi wyniósł 16,2, natomiast odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ukształtował się na poziomie 11,5%. W porównaniu do 2019 roku wszystkie te wskaźniki wzrosły.

Tabela 3. Wskaźniki obciążenia demograficznego w Gminie Iława w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	55,3	55,8	56,1
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	63,6	65,3	67,7
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	21,5	22,0	22,6
Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi	15,4	15,7	16,2
Odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem	11,0	11,2	11,5

ŹRÓDŁO: BANK DANYCH LOKALNYCH GŁÓWNEGO URZĘDU STATYSTYCZNEGO.

Co jednak ważne, *starzenie się* ludności Gminy Iława postępuje dużo wolniej niż w powiecie iławskim czy województwie warmińsko-mazurskim, gdzie odsetek osób w poprodukcyjnym okresie życia w 2019 roku wynosił odpowiednio 19,4% i 20,5%. Odmienne kształtuje się ono w poszczególnych miejscowościach gminy. Odsetek osób w wieku emerytalnym w trzynastu wioskach przekracza 20,0%, natomiast w czterdziestu sześciu kształtuje się w przedziale od 10,0% do 20,0%.

Osoby w wieku emerytalnym stanowią w Gminie Iława dość dużą grupę osób z potrzebą wsparcia mobilności. Ich liczba według danych z bazy Rejestru Mieszkańców w 2019 roku wynosiła 1 711 osób, natomiast według danych GUS – 1 884 osoby. Większość tych osób boryka się z różnymi chorobami, schorzeniami, ograniczeniami sprawności i wydolności organizmu, pogorszeniem wzroku czy słuchu, które powodują, że ich aktywizacja społeczno-zawodowa wymaga przełamania barier w zakresie mobilności i transportu.

Istotną grupę osób o potrzebie wsparcia w zakresie mobilności stanowią w Gminie Iława również osoby z niepełnosprawnościami. W świetle danych Powiatowego Zespołu do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Iławie w 2019 roku wydano 380 orzeczeń o zaliczeniu do stopnia niepełnosprawności, w tym 98 do stopnia znacznego, 152 do stopnia umiarkowanego i 130 do stopnia lekkiego. Analizując przyczyny niepełnosprawnością, należy wskazać, że najczęściej dotyczą one upośledzenia narządu ruchu (121 osób; 31,8%), a w dalszej kolejności chorób układu oddechowego i krążenia (64; 16,8%), chorób neurologicznych (35; 9,21%), chorób układu moczowo-płciowego (28; 7,4%), chorób psychicznych (26; 6,8%), zaburzeń głosu, mowy i chorób słuchu (25; 6,6%) oraz chorób narządu wzroku (17; 4,5%).

Tabela 4. Osoby zaliczone do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem lub wyrokiem sądu według przyczyny niepełnosprawności w 2019 roku

Wyszczególnienie	Liczba orzeczeń
Upośledzenie umysłowe	8
Choroby psychiczne	26
Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	25
Choroby narządu wzroku	17
Upośledzenie narządu ruchu	121
Epilepsja	5
Choroby układu oddechowego i krążenia	64
Choroby układu pokarmowego	15
Choroby układu moczowo-płciowego	28
Choroby neurologiczne	35
Inne, w tym schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego	35
Całościowe zaburzenia rozwojowe	1
Razem	380

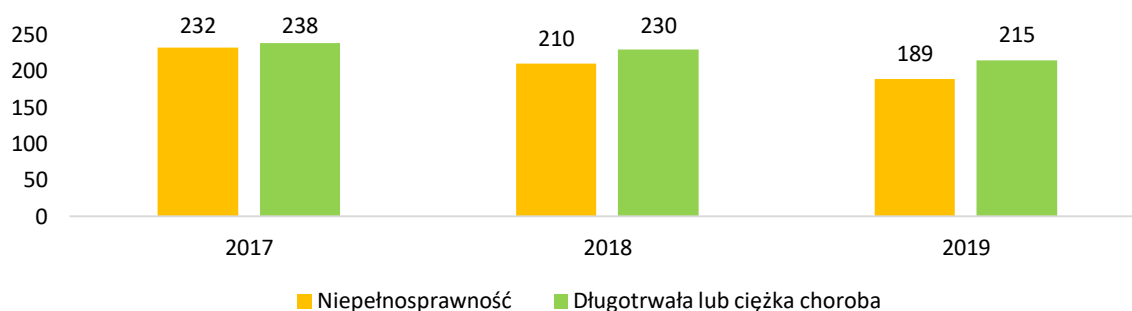
ŹRÓDŁO: DANE POWIATOWEGO ZESPOŁU DO SPRAW ORZĘKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W ŁAWIE.

Analiza orzeczeń wydanych w 2019 roku wskazuje na to, że w 57 przypadkach dotyczyły osób do 40 roku życia, w 153 – osób od 41 do 59 lat, a w 170 – osób w wieku od 60 lat wzwyż.

W większości są to osoby o niskim poziomie wykształcenia, bowiem aż w 276 przypadkach jest to wykształcenie co najwyżej zasadnicze zawodowe, w 78 – średnie, a jedynie w 26 – wyższe. Większość osób zaliczonych do stopnia niepełnosprawności nie pracuje zarobkowo. Według danych za 2019 roku status osoby niepracującej miało 295 osób, czyli 77,6% ogółu.

Niepełnosprawność i długotrwała choroba znajdują się wśród głównych powodów udzielania świadczeń z pomocy społecznej. Z tytułu niepełnosprawności w 2019 roku wsparcie otrzymało 189 rodzin, w których funkcjonowało 431 osób; w 2018 roku było to 210 rodzin (524 osoby), natomiast w 2017 roku 232 rodziny (573 osoby). Długotrwała lub ciężka choroba stanowiła powód przyznania świadczeń w 2019 roku dla 215 rodzin (283 osoby), w 2018 roku dla 230 rodzin (539 osób), a w 2017 roku dla 238 rodzin (571 osób). Skala korzystania mieszkańców z pomocy z tytułu niepełnosprawności w latach 2017-2019 zmniejszyła się o 43 rodziny, tj. o 18,5%, natomiast w przypadku długotrwałej choroby spadła o 23 rodziny, tj. o 9,7%. Pomimo spadku nadal pozostaje na wysokim poziomie.

Rysunek 3. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności i długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2017-2019

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNYCH NA PODSTAWIE DANYCH GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ŁAWIE.

Warto również nadmienić, że w 2019 roku 45 osobom zostały przyznane zasiłki okresowe z tytułu niepełnosprawności, a 35 osobom z tytułu długotrwałej choroby. W 2018 roku liczba osób otrzymujących takie świadczenia wynosiła odpowiednio 46 i 23 osoby, a w 2017 roku 46 i 32 osoby.

Jednym z podstawowych zadań gminy w zakresie wsparcia osób i rodzin, które doświadczają problemu niepełnosprawności oraz ciężkiej i/lub przewlekłej choroby, są usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze. Mogą one zostać przyznane osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi przyznawane są także osobom pozostającym w rodzinach, gdy rodzina nie jest sama w stanie zaspokoić potrzeb w zakresie opieki. W 2019 roku pomoc w tej formie otrzymywały 54 osoby, w 2018 roku było to 50 osób, natomiast w 2017 roku 43 osoby. Gmina Iława w 2019 roku rozpoczęła realizację rządowego programu „Opieka 75+”, w ramach którego wsparciem została objęta jedna osoba, która ukończyła 75 rok życia. Usługi opiekuńcze były świadczone przez 8 opiekunek domowych, a także Spółdzielnię Socjalną „Horyzonty”. Ponadto 20 osób uczestniczyło w programie teleopieki. Gmina realizuje także specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W 2019 roku tego typu wsparciem obejmowano 3 osoby, a w latach 2017-2018 po 2 osoby.

W przypadku braku możliwości rozwiązywania problemów w środowisku zamieszkania, mieszkańcy kierowani są do domów pomocy społecznej, świadczących usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne, na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku lub choroby. W 2019 roku w DPS przebywało 17 mieszkańców gminy, w 2018 roku – 16 osób, a w 2017 roku – 17 osób.

Jedną z grup o potrzebie wsparcia mobilności w kontekście aktywizacji społeczno-zawodowej są osoby niepełnosprawne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Iławie jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy. W ewidencji PUP w końcu 2019 r. było 15 osób niepełnosprawnych, w tym 11 bezrobotnych i 4 poszukujące pracy. Większość tych osób (10) to kobiety; analizując ich wiek okazuje się, że 2 osoby były w wieku do 29 roku życia, a 6 osób miało powyżej 50 lat. Warto również wskazać, że 2 osoby nie miały kwalifikacji zawodowych, 4 osoby nie miały żadnego doświadczenia zawodowego, a 3 osoby posiadały co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia. Wśród niepełnosprawnych pozostających w rejestrach PUP 14 to osoby o umiarkowanym lub lekkim stopniu niepełnosprawności, a 1 osoba miała stwierdzony znaczny stopień. Najczęstszą przyczynę niepełnosprawności stanowiły upośledzenia narządu ruchu (6 osób), a w dalszej kolejności choroby narządu wzroku (2), zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu (1), epilepsja (1), choroby układu oddechowego i krążenia (1), choroby układu pokarmowego (1), choroby układu moczowo-płciowego (1) oraz inne schorzenia w przypadku 2 osób.

Biorąc pod uwagę powyższą analizę szacuje się, że potrzeba wsparcia mobilności w Gminie Iława może dotyczyć ok. 200 osób, w tym osób z niepełnosprawnościami, zarówno z orzeczoną niepełnosprawnością, jak i bez orzeczenia, osób w wieku okołoemerytalnym, a także innych osób, które doświadczają barier w zakresie mobilności z uwagi na wiek czy stan zdrowia. Wskazana liczba jest szacunkowa i stanowi ok. 10% wszystkich osób objętych analizą. Należy jednak uwzględnić w szczególności osoby mieszkające na obszarach o ograniczonej dostępności transportu publicznego i niepublicznego bądź całkowicie wykluczonych komunikacyjnie.

Analiza zamieszkałych miejscowości (tj. 73) wskazuje na to, że do ponad połowy miejscowości (ok. 60%) nie dociera żaden zorganizowany transport. Do pozostałych miejscowości transport dociera, zwykle są to autobusy PKS, busy przewoźników prywatnych lub transport kolejowy, a niektóre miejscowości objęte są zasięgiem komunikacji miejskiej. Za wyjątkiem Nowej Wsi, która położona jest w bezpośrednim sąsiedztwie Iławy na trasie Olsztyn-Ostróda-Iława, transport zorganizowany dociera do poszczególnych miejscowości od 2 do 4 razy dziennie, najczęściej w godzinach porannych i popołudniowych. Należy tu jednak wskazać, że dostępność komunikacyjna poszczególnych miejscowości jest dynamiczna, co jest związane ze zmianami rozkładów jazdy, zawieszaniem lub likwidowaniem linii przez przewoźników czy zmniejszaniem liczby kursów.

Istotne znaczenie dla oceny stopnia zaspokojenia potrzeb osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności jest lokalizacja i dostępność lokalnych instytucji. Na potrzeby niniejszego opracowania zostały przeanalizowane główne instytucje mające siedzibę w Gminie Iława oraz na terenie Iławy, będącej siedzibą części jednostek organizacyjnych gminy, jak również jednostek samorządu powiatu. Lokalizacja i dostępność lokalnych instytucji prezentują się następująco:

- ✓ **Urząd Gminy w Iławie, Placówka Wsparcia Dziennego Gminy Iława, Starostwo Powiatowe w Iławie** – instytucje są zlokalizowane w tym samym budynku poza obszarem gminy, na terenie miasta Iława. Bezpośredni dojazd do nich zapewnia komunikacja miejska, natomiast dojazd do samej Iławy wymaga korzystania z transportu PKS lub innych przewoźników, ewentualnie transportu PKP. Dla mieszkańców miejscowości bezpośrednio sąsiadujących z Iławą dojazd jest łatwiejszy niż dla osób mieszkających w

bardziej oddalonych miejscowościach. W budynku są schody z poręczami i spoczniki, alternatywne w stosunku do schodów metody pokonywania różnic wysokości (winda i podjazd przed budynkiem), wejściowe drzwi automatyczne, a także odpowiednia szerokość przestrzeni komunikacyjnych. Przed budynkiem usytuowany jest parking z czterema miejscami zarezerwowanymi dla osób niepełnosprawnych. Krawężniki w obrębie budynku są niskie. W siedzibie Urzędu Gminy w Iławie nie ma rozwiązań w postaci map i ścieżek dotykowych oraz oznaczeń w alfabecie Braille'a i innych oznaczeń dotykowych.

- ✓ **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie** – instytucja jest zlokalizowana poza obszarem gminy, na terenie miasta Iława. Dojazd w obrębie Iławy może być zapewniony przez komunikację miejską, natomiast dojazd do samej Iławy wymaga korzystania z transportu PKS lub innych przewoźników, ewentualnie transportu PKP. Należy nadmienić jednak, że siedziba instytucji oddalona jest od centrum miasta. Siedziba usytuowana jest na parterze, w związku z czym nie ma potrzeby stosować metod pokonywania różnic wysokości. W budynku nie ma ułatwień architektonicznych w postaci odpowiedniej szerokości przestrzeni komunikacyjnych, odpowiednich wysokości elementów wyposażenia, drzwi automatycznych, rozwiązań w postaci map i ścieżek dotykowych oraz oznaczeń w alfabecie Braille'a i innych oznaczeń dotykowych. Utrudnienie mogą stanowić dość wąskie korytarze.

- ✓ **Gminny Ośrodek Kultury w Lasecznie, Gminna Biblioteka Publiczna w Lasecznie, Klub Seniora w Lasecznie** – instytucje są zlokalizowane w budynku w centrum miejscowości, dojazd komunikacją publiczną do wsi jest w postaci autobusu PKS ok. 6 razy dziennie, jednak umożliwia dojazd tylko mieszkańcom miejscowości, leżących na trasie autobusu.

W budynku są ułatwienia architektoniczne w postaci łazienki przystosowanej dla potrzeb osób niepełnosprawnych z elementami wyposażenia na odpowiedniej wysokości, odpowiedniej szerokości przestrzeni komunikacyjnych oraz alternatywnych w stosunku do schodów metody pokonywania wysokości. Nie ma natomiast drzwi automatycznych ani rozwiązań w postaci map i ścieżek dotykowych oraz oznaczeń w alfabecie Braille'a i innych oznaczeń dotykowych. W budynku są wąskie korytarze, a na ścieżce dotarcia do budynku pojedyncze schody w ciągu ruchu pieszego.

- ✓ **Klub Integracji Społecznej w Ławicach, Biblioteka Gminna w Ławicach, Klub Seniora w Ławicach** – instytucje są zlokalizowane w jednym budynku, w centrum miejscowości, z brakiem dojazdu komunikacją publiczną. Budynek ma ułatwienia architektoniczne w postaci alternatywnych do schodów metod pokonywania różnic wysokości (podjazd dla osób niepełnosprawnych przed budynkiem, od strony wejścia do KIS), odpowiedniej szerokości przestrzeni komunikacyjnych, a także wysokość elementów wyposażenia łazienki dostosowaną do potrzeb np. osób na wózkach inwalidzkich (umywalki, sedes, poręcze przy umywalkach, prysznic bez brodzika). W budynku brakuje drzwi automatycznych, oznaczeń w alfabecie Braille'a i innych oznaczeń dotykowych, map i ścieżek dotykowych. Wśród barier i utrudnień należy wymienić ogrodzenie z furtką, wąskie chodniki i drzwi oraz stromą pochylnię (z poręczami).

- ✓ **Klub „Senior+” w Nowej Wsi, Świetlica wiejska w Nowej Wsi** – instytucje są zlokalizowane w centrum miejscowości, z brakiem bezpośredniego dojazdu komunikacją publiczną. Do budynku nie prowadzą schody i nie ma ich również w budynku, co powoduje, że nie ma konieczności montowania alternatywnych w stosunku do schodów metod pokonywania różnic wysokości. Budynek ma ułatwienia architektoniczne w postaci odpowiedniej wysokości elementów wyposażenia toalet, dostosowanych do potrzeb np. osób na wózkach inwalidzkich (umywalki, sedes, poręcze przy umywalkach, prysznic bez brodzika). W budynku nie ma drzwi automatycznych, oznaczeń w alfabecie Braille'a i innych oznaczeń dotykowych, map i ścieżek dotykowych. Wśród utrudnień należy wymienić ogrodzenie z furtką.

- ✓ **Centrum Kulturalno-Rekreacyjne w Stradomnie** – zlokalizowany na obrzeżach miejscowości, z możliwością dojazdu autobusem PKS. Budynek został zbudowany i oddany do użytku w 2019 roku. Budynek ma ułatwienia architektoniczne w postaci alternatywnej w stosunku do nich metoda pokonywania wysokości w postaci podjazdu i odpowiedniej szerokości przestrzeni komunikacyjnych, nie ma natomiast drzwi automatycznych, oznaczeń w alfabecie Braille'a i innych oznaczeń dotykowych, map i ścieżek dotykowych. Do wejścia głównego prowadzą dwa schodki, jednak obok nich jest podjazd, natomiast do wejścia bocznego jest kilkanaście schodów ze spocznikiem.

- ✓ **Świetlica wiejska w Wikielcu** – zlokalizowana jest w centrum miejscowości, z ograniczoną możliwością dojazdu komunikacją publiczną (4 razy w ciągu dnia autobus podmiejski od strony Iławy, przejeżdżający przez Wikielec, Karaś, Szeplerzyznę i Radomek). Budynek nie ma ułatwień architektonicznych, w tym alternatywnych w stosunku do schodów metod pokonywania wysokości, odpowiedniej szerokości

przestrzeni komunikacyjnych, odpowiednich wysokości elementów wyposażenia, drzwi automatycznych, oznaczeń w alfabecie Braille'a i innych oznaczeń dotykowych, map i ścieżek dotykowych. Nie ma w nim schodów, natomiast jest pochylnia o niedużym nachyleniu.

- ✓ **Świetlica wiejska w Radomku** – zlokalizowana jest w centrum miejscowości, z ograniczoną możliwością dojazdu komunikacją publiczną (dojazd jak wyżej). Budynek nie ma ułatwień architektonicznych, w tym alternatywnych w stosunku do schodów metod pokonywania wysokości, odpowiedniej szerokości przestrzeni komunikacyjnych, odpowiednich wysokości elementów wyposażenia, drzwi automatycznych, oznaczeń w alfabecie Braille'a i innych oznaczeń dotykowych, map i ścieżek dotykowych. Prowadzą do niego 2 schody bez poręczy.
- ✓ **Świetlica wiejska w Ławicach** – zlokalizowana w centrum miejscowości, z brakiem dojazdu komunikacją publiczną. Budynek jest parterowy. Nie ma ułatwień w postaci odpowiedniej szerokości przestrzeni komunikacyjnych, odpowiedniej wysokości elementów wyposażenia, drzwi automatycznych, oznaczeń w alfabecie Braille'a i innych oznaczeń dotykowych, map i ścieżek dotykowych. Wśród barier i utrudnień należy wymienić wąskie drzwi i niewielką przestrzeń w toaletach.
- ✓ **Przychodnia KEMED Filia Ząbrowo** – instytucja zlokalizowana jest w centrum miejscowości, nie ma do niej dojazdu komunikacją publiczną. Budynek ma ułatwienia architektoniczne w postaci łazienek przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz odpowiedniej szerokości przestrzeni komunikacyjnych. Nie prowadzą do niego schody, nie ma tu różnic wysokości, w związku z czym nie ma również potrzeby stosowania w tym zakresie rozwiązań architektonicznych. W budynku nie ma drzwi automatycznych, oznaczeń w alfabecie Braille'a i innych oznaczeń dotykowych, map i ścieżek dotykowych.
- ✓ **Zespół Szkolno-Przedszkolny w Wikielcu** – instytucja zlokalizowana jest na obrzeżach miejscowości, bez dojazdu komunikacją publiczną. W budynku są ułatwienia architektoniczne w postaci alternatywnych do schodów metod pokonywania różnic wysokości (pochylnie z poręczami), odpowiednia szerokość przestrzeni komunikacyjnych, odpowiednia wysokość elementów wyposażenia, tj. ławek i stolików. Nie ma tu drzwi automatycznych, oznaczeń w alfabecie Braille'a i innych oznaczeń dotykowych, map i ścieżek dotykowych. Utrudnienie mogą stanowić np. wąskie ścieżki, furtka w ogrodzeniu oraz schody (z poręczą).
- ✓ **Szkoła Podstawowa w Gromotach** – instytucja zlokalizowana jest w centrum miejscowości, dojazd do niej jest umiarkowanie trudny, zapewnia go dwa razy w ciągu dnia autobus PKS. W budynku jest ułatwienie architektoniczne w postaci pochylni, natomiast brak rozwiązań polegających na odpowiedniej szerokości przestrzeni komunikacyjnych, odpowiedniej wysokości elementów wyposażenia, drzwi automatycznych, oznaczeń w alfabecie Braille'a i innych oznaczeń dotykowych, map i ścieżek dotykowych. Wśród barier trzeba wskazać schody (z poręczami) oraz ogrodzenie z furtką na ścieżce dotarcia do budynku.
- ✓ **Szkoła Podstawowa w Lasecznie** – instytucja zlokalizowana jest w centrum miejscowości, nie ma do niej dojazdu komunikacją publiczną. Budynek nie ma ułatwień architektonicznych, w tym alternatywnych w stosunku do schodów metod pokonywania wysokości, odpowiedniej szerokości przestrzeni komunikacyjnych, odpowiednich wysokości elementów wyposażenia, drzwi automatycznych, oznaczeń w alfabecie Braille'a i innych oznaczeń dotykowych, map i ścieżek dotykowych. Utrudnienia mogą stanowić schody (10), przy czym przy 3 nie ma poręczy, a także ogrodzenie z furtką na ścieżce dojścia do budynku.
- ✓ **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie** – instytucja jest zlokalizowana poza obszarem gminy, na terenie miasta Iława. Dojazd w obrębie Iławy może być zapewniony przez komunikację miejską, natomiast dojazd do samej Iławy wymaga korzystania z transportu PKS lub innych przewoźników, ewentualnie transportu PKP. Do budynku prowadzą schody, jednak jest podjazd z poręczami. W budynku są ułatwienia architektoniczne w postaci odpowiednich szerokości przestrzeni komunikacyjnych oraz wysokości elementów wyposażenia, natomiast nie ma ułatwień w postaci drzwi automatycznych, rozwiązań w postaci map i ścieżek dotykowych oraz oznaczeń w alfabecie Braille'a i innych oznaczeń dotykowych. Obok budynku jest parking z miejscami dla osób niepełnosprawnych. Główną barierą jest brak możliwości dotarcia osób o ograniczonej sprawności, w szczególności poruszających się na wózkach inwalidzkich, na piętro budynku – obecnie stosowane są rozwiązania, polegające na tym, że pracownik schodzi na parter.
- ✓ **Powiatowy Szpital im. Władysława Biegańskiego w Iławie** – instytucja jest zlokalizowana poza obszarem gminy, na terenie miasta Iława. Dojazd w obrębie Iławy może być zapewniony przez komunikację miejską, natomiast dojazd do samej Iławy wymaga korzystania z transportu PKS lub innych przewoźników, ewentualnie transportu PKP. Do budynku prowadzą schody z poręczami i spocznikami. W budynku są ułatwienia architektoniczne w postaci alternatywnych metod pokonywania różnic wysokości, w tym

pochylnie i dźwig szpitalny, a także odpowiednie szerokości przestrzeni komunikacyjnych i odpowiednie wysokości elementów wyposażenia (poręcze, uchwyty). W budynku nie ma ułatwień w postaci drzwi automatycznych, rozwiązań w postaci map i ścieżek dotykowych oraz oznaczeń w alfabecie Braille'a i innych oznaczeń dotykowych. Barierą jest nierówna powierzchnia ciągów pieszych oraz parkingu.

- ✓ **Powiatowy Urząd Pracy w Iławie** – instytucja jest zlokalizowana poza obszarem gminy, na terenie miasta Iława. Dojazd w obrębie Iławy może być zapewniony przez komunikację miejską, natomiast dojazd do samej Iławy wymaga korzystania z transportu PKS lub innych przewoźników, ewentualnie transportu PKP. W budynku jest dźwig osobowy oraz odpowiednia szerokość przestrzeni komunikacyjnych. Nie ma natomiast ułatwień architektonicznych w postaci odpowiednich wysokości elementów wyposażenia, drzwi automatycznych, rozwiązań w postaci map i ścieżek dotykowych oraz oznaczeń w alfabecie Braille'a i innych oznaczeń dotykowych. Nie zdiagnozowano w budynku ani w jego obrębie barier architektonicznych. Są w nim schody, jednak mają poręcze i spoczniki o odpowiedniej szerokości.
- ✓ **Urząd Skarbowy w Iławie** – zlokalizowany poza obszarem gminy, na terenie miasta Iława. Dojazd w obrębie Iławy może być zapewniony przez komunikację miejską, natomiast dojazd do samej Iławy wymaga korzystania z transportu PKS lub innych przewoźników, ewentualnie transportu PKP. W budynku nie ułatwień w postaci drzwi automatycznych, rozwiązań w postaci map i ścieżek dotykowych oraz oznaczeń w alfabecie Braille'a i innych oznaczeń dotykowych. Przy budynku znajduje się parking z miejscem wyznaczonym dla osoby niepełnosprawnej, nie ma tu wysokich krawężników, a do budynku prowadzą schody, jednak jest przy nich podjazd z poręczami.
- ✓ **Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Iławie** – zlokalizowany poza obszarem gminy, na terenie miasta Iława. Dojazd w obrębie Iławy może być zapewniony przez komunikację miejską, natomiast dojazd do samej Iławy wymaga korzystania z transportu PKS lub przewoźników prywatnych, ewentualnie transportu PKP. W budynku nie ma ułatwień w postaci drzwi automatycznych, rozwiązań w postaci map i ścieżek dotykowych oraz oznaczeń w alfabecie Braille'a i innych oznaczeń dotykowych. Do budynku prowadzą dwa schodki oraz podjazd z poręczami.
- ✓ **Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Iławie, Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Powiatu Iławskiego „Promyk”** – zlokalizowane poza obszarem gminy, na terenie miasta Iława. Dojazd w obrębie Iławy może być zapewniony przez komunikację miejską, natomiast dojazd do samej Iławy wymaga korzystania z transportu PKS lub innych przewoźników, ewentualnie transportu PKP. Dla uczestników z terenu Gminy Iława dostępny jest transport taborem gminnym. W budynku są ułatwienia architektoniczne w postaci podjazdu, odpowiedniej szerokości drzwi, umiejscowienie pomieszczeń na parterze, toalet dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz braku progów. Nie ma tu natomiast drzwi automatycznych, rozwiązań w postaci map i ścieżek dotykowych oraz oznaczeń w alfabecie Braille'a i innych oznaczeń dotykowych.
- ✓ **Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Iławie** – zlokalizowane poza obszarem gminy, na terenie miasta Iława. Dojazd w obrębie Iławy może być zapewniony przez komunikację miejską, natomiast dojazd do samej Iławy wymaga korzystania z transportu PKS lub innych przewoźników, ewentualnie transportu PKP. W budynku są ułatwienia architektoniczne w postaci odpowiedniej szerokości drzwi i innych przestrzeni komunikacyjnych, podjazdu, umiejscowienia pomieszczeń na parterze, toalet dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych. Nie ma tu natomiast drzwi automatycznych, rozwiązań w postaci map i ścieżek dotykowych oraz oznaczeń w alfabecie Braille'a i innych oznaczeń dotykowych.

Część osób, które potencjalnie będą użytkownikami/użytkowniczkami usług transportowych door-to-door, mieszka w budynkach wielorodzinnych. Są to w szczególności budynki usytuowane w następujących miejscowościach:

- ✓ **Frednowy** – budynek w centrum miejscowości, brakuje w nim rozwiązań architektonicznych polegających na alternatywnych w stosunku do schodów metod pokonywania różnic wysokości, odpowiednich wysokościach elementów wyposażenia, drzwiach automatycznych, oznaczeniach w alfabecie Braille'a i innych oznaczeniach dotykowych, mapach i ścieżkach dotykowych. Szerokość przestrzeni komunikacyjnych jest odpowiednia, jednak utrudnieniem mogą być schody (z poręczami), a także wąska ścieżka prowadząca do budynku.

- ✓ **Mątyki** – budynek w centrum miejscowości, bez rozwiązań architektonicznych uwzględniających potrzeby osób z ograniczoną mobilnością, takich jak alternatywne w stosunku do schodów metody pokonywania różnic wysokości, odpowiednie wysokości elementów wyposażenia, drzwi automatyczne, oznaczenia w alfabecie Braille’a i inne oznaczenia dotykowe, mapy i ścieżki dotykowe, odpowiednia szerokość przestrzeni komunikacyjnych. Do mieszkania potencjalnych użytkowników/użytkowniczek usługi (parter) prowadzą 4 schody z poręczami, a na ścieżce dotarcia do budynku są wysokie krawężniki i ogrodzenie z furtką.
- ✓ **Smolniki** – budynek w centrum miejscowości, bez rozwiązań architektonicznych uwzględniających potrzeby osób z ograniczoną mobilnością, takich jak alternatywne w stosunku do schodów metody pokonywania różnic wysokości, odpowiednie wysokości elementów wyposażenia, drzwi automatyczne, oznaczenia w alfabecie Braille’a i inne oznaczenia dotykowe, mapy i ścieżki dotykowe, odpowiednia szerokość przestrzeni komunikacyjnych. Do mieszkania potencjalnych użytkowników/użytkowniczek usługi (parter) prowadzi 6 schodów bez poręczy oraz wąski korytarz/klatka schodowa.
- ✓ **Rudzienice** – budynek w centrum miejscowości, bez rozwiązań architektonicznych uwzględniających potrzeby osób z ograniczoną mobilnością, takich jak alternatywne w stosunku do schodów metody pokonywania różnic wysokości, odpowiednie wysokości elementów wyposażenia, drzwi automatyczne, oznaczenia w alfabecie Braille’a i inne oznaczenia dotykowe, mapy i ścieżki dotykowe, odpowiednia szerokość przestrzeni komunikacyjnych. Do mieszkań potencjalnych użytkowników/użytkowniczek usługi (parter, I i II piętro) prowadzi kilkanaście schodów bez poręczy oraz wąski korytarz/klatka schodowa.
- ✓ **Gardzień** – budynek wielorodzinny, parterowy, znajdujący się w centrum miejscowości, bez rozwiązań architektonicznych uwzględniających potrzeby osób z ograniczoną mobilnością, takich jak alternatywne w stosunku do schodów metody pokonywania różnic wysokości, odpowiednie wysokości elementów wyposażenia, drzwi automatyczne, oznaczenia w alfabecie Braille’a i inne oznaczenia dotykowe, mapy i ścieżki dotykowe, odpowiednia szerokość przestrzeni komunikacyjnych. Do mieszkań potencjalnych użytkowników i użytkowniczek usługi prowadzą schody bez poręczy oraz wąskie korytarze, wąskie ścieżki/chodniki oraz ogrodzenie z furtką.
- ✓ **Siemiany** – budynek w centrum miejscowości, z czterema mieszkaniami i jedną klatką schodową, bez rozwiązań architektonicznych uwzględniających potrzeby osób z ograniczoną mobilnością, takich jak alternatywne w stosunku do schodów metody pokonywania różnic wysokości, odpowiednie wysokości elementów wyposażenia, drzwi automatyczne, oznaczenia w alfabecie Braille’a i inne oznaczenia dotykowe, mapy i ścieżki dotykowe, odpowiednia szerokość przestrzeni komunikacyjnych. Do mieszkań potencjalnych użytkowników/użytkowniczek usługi prowadzą schody oraz wąski korytarz/klatka schodowa.
- ✓ **Wikielec** – cztery budynki dwupiętrowe zlokalizowane na obrzeżach miejscowości. Nie ma w nich rozwiązań architektonicznych uwzględniających potrzeby osób z ograniczoną mobilnością, takich jak alternatywne w stosunku do schodów metody pokonywania różnic wysokości, odpowiednie wysokości elementów wyposażenia, drzwi automatyczne, oznaczenia w alfabecie Braille’a i inne oznaczenia dotykowe, mapy i ścieżki dotykowe, odpowiednia szerokość przestrzeni komunikacyjnych. Do mieszkań potencjalnych użytkowników i użytkowniczek usługi prowadzą schody oraz wąskie ścieżki/chodniki.

5. Opis działań podejmowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności na terenie objętym usługami transportu

Niniejsza część koncepcji transportu zawiera syntetyczny opis działań na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności realizowanych obecnie na terenie Gminy Iława. Zgodnie z założeniami koncepcji transportu minimalny krąg podmiotów realizujących działania aktywizujące to:

- 1) jednostka samorządu terytorialnego oraz podmioty podległe;
- 2) podmioty prowadzące działania aktywizujące na zlecenie JST (np. organizacje pozarządowe realizujące zleczone zadania publiczne)
- 3) instytucje publiczne inne niż wskazane powyżej (np. instytucje realizujące programy rządowe, wojewódzkie i powiatowe)

- 4) organizacje pozarządowe lub podmioty komercyjne prowadzące działania w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej na terenie gminy, w tym przedsiębiorstwa społeczne (np. spółdzielnie socjalne)

Działania na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej zostały zawarte w tabelach poniżej w podziale na wskazane grupy podmiotów.

JEDNOSTKA SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO ORAZ PODMIOTY PODLEGŁE

Nazwa podmiotu	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hławie ul. Jarosława Dąbrowskiego 17A 14-200 Hława Klub Integracji Społecznej w Ławicach Ławice 8 14-200 Hława
Obszar działania podmiotu podejmującego działania aktywizujące	Obszar działania stanowi aktywizacja społeczno-zawodowa uczestników Klubu Integracji Społecznej, realizowana poprzez poradnictwo psychologiczne, usługi fizjoterapeuty, doradztwo zawodowe i wsparcie pedagogiczne. Do zadań psychologa należy w szczególności udzielanie indywidualnej pomocy i wsparcia psychologicznego, prowadzenie poradnictwa grupowego, prowadzenie interwencji psychologicznej, współpraca z doradcą zawodowym z zakresu podejmowania działań zmierzających do reintegracji społecznej i zawodowej. Fizjoterapeuta realizuje w szczególności działania mające na celu przywrócenie sprawności fizycznej i motorycznej, wykonuje zabiegi fizjoterapeutyczne, prowadzi zajęcia edukacyjne i profilaktyczne z dziećmi, młodzieżą oraz dorosłymi z zakresu promocji zdrowia. Do zadań doradcy zawodowego należy prowadzenie indywidualnego poradnictwa zawodowego w celu diagnozowania potencjału i predyspozycji zawodowych, udzielanie informacji o rynku pracy, zawodach, metodach poszukiwania pracy, pomoc w pisaniu dokumentów aplikacyjnych, współpraca z psychologiem z zakresu podejmowania działań zmierzających do reintegracji społecznej i zawodowej. Pedagog natomiast opracowuje diagnozy i realizuje pracę z rodziną wymagającą wsparcia w prawidłowym funkcjonowaniu i budowaniu relacji w procesie opiekuńczo-wychowawczym, prowadzi poradnictwo indywidualne i grupowe, zajęcia w ramach „Szkoły dla rodziców”, a także współpracuje z poradniami, szkołami i organizacjami pozarządowymi.
Opis grupy beneficjentów działania wraz z ich oszacowaniem liczbowym w skali miesiąca lub roku	Uczestnikami Klubu Integracji Społecznej są osoby, które znajdują się w trudnej sytuacji na rynku pracy, tzn. osoby bezrobotne, poszukujące pracy, bierne zawodowo. Ponadto z działań Klubu korzystają osoby niepełnosprawne, zagrożone wykluczeniem społecznym i zawodowym oraz osoby borykające się z problemami wychowawczo-opiekuńczymi. W 2019 roku ze wsparcia Klubu Integracji Społecznej skorzystały 882 osoby, w tym 61 osób niepełnosprawnych. Średnio w miesiącu korzystały 74 osoby, z czego 6 osób niepełnosprawnych.
Wskazanie w jakim stopniu z usług aktywizujących korzystają osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności	W 2019 roku z usług Klubu Integracji Społecznej skorzystało 61 osób niepełnosprawnych z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności.
Informacja o organizacji transportu dla beneficjentów działań aktywizujących	Dla osób korzystających ze wsparcia Klubu Integracji Społecznej nie jest organizowany transport. Uczestnicy KIS przyjeżdżają własnym samochodem, rowerem lub korzystają z pomocy innych osób.
Nazwa podmiotu	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hławie ul. Jarosława Dąbrowskiego 17A 14-200 Hława
Obszar działania podmiotu podejmującego działania	Obszarem działania jest aktywizacja społeczna uczestników Klubów Seniora w Nowej Wsi (Klub Senior+), Ławicach oraz Lasecznie.

aktywizujące	Kluby Seniora w Ławicach oraz Lasecznie powstały w latach 2017-2018 z potrzeby wsparcia i aktywizacji osób starszych oraz ich integracji z lokalną społecznością. W ramach podejmowanych działań odbywają się różnorodne zajęcia integracyjne, kulturalne, manualne, promujące zdrowy styl życia, a także wyjazdy i spotkania teatralno-muzyczne. W listopadzie 2018 roku został oddany do użytku, a w marcu 2019 roku rozpoczął działalność Klub Seniora „Senior+” w Nowej Wsi, dofinansowany w ramach programu „Senior+ na lata 2015-2020”. Tu również realizowana jest aktywizacja społeczna osób starszych poprzez m.in. zajęcia rozwijające zainteresowania, poprawiające aktywność fizyczną i manualną, zajęcia edukacyjne, spotkania integracyjne oraz wyjazdy. Seniorzy angażują się w działalność charytatywną oraz integrują z lokalną społecznością.
Opis grupy beneficjentów działania wraz z ich oszacowaniem liczbowym w skali miesiąca lub roku	W zajęciach Klubów Seniora bierze systematyczny udział 51 osób, w tym 20 osób w ramach Klubu Senior+, a 31 w Klubach w Ławicach i Lasecznie. W skali miesiąca liczba uczestników działań aktywizujących wynosi ok. 50 osób. Są to osoby w wieku od 60 lat wwyż, nieaktywne zawodowo, część z nich z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności z uwagi na ograniczoną sprawność czy różne schorzenia.
Wskazanie w jakim stopniu z usług aktywizujących korzystają osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności	Spośród uczestników działań aktywizacyjnych w ramach Klubów Seniora szacuje się, że ok. 40% to osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, tj. osoby z niepełnosprawnością, ograniczeniami sprawności, niedowidzące, czy z różnymi schorzeniami narządów ruchu. W tym momencie są to głównie mieszkańcy miejscowości, w których zlokalizowane są grupy seniora, gdyby jednak była możliwość organizacji transportu mieszkańców z okolicznych wsi, to w działaniach klubów mogłaby wziąć udział większa liczba osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności. Brak transportu stanowi obecnie główną barierę w dostępie do aktywizacji społecznej w ramach klubów.
Informacja o organizacji transportu dla beneficjentów działań aktywizujących	Obecnie osoby uczestniczące w działaniach aktywizacyjnych realizują transport we własnym zakresie – jest to najczęściej transport prywatny lub sąsiedzki, ewentualnie komunikacja publiczna. GOPS nie ma możliwości zorganizowania takiego transportu, ponieważ posiadany tabor to 2 busy, które dowożą dzieci do szkół i placówek, a także dzieci i osoby dorosłe do WTZ i PŚDS. i Są one w ciągłej eksploatacji w godzinach 7-15. W chwilach wolnych samochody służą jako transport pracowników socjalnych do przeprowadzania wywiadów w terenie.
Nazwa podmiotu	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hławie ul. Jarosława Dąbrowskiego 17A 14-200 Hława
Obszar działania podmiotu podejmującego działania aktywizujące	Aktywizacja społeczna poprzez realizację warsztatów we współpracy z Bankiem Żywności
Opis grupy beneficjentów działania wraz z ich oszacowaniem liczbowym w skali miesiąca lub roku	Beneficjentami działań aktywizujących są osoby korzystające z PO PŻ, szacunkowo ok. 100 osób w skali roku.
Wskazanie w jakim stopniu z usług aktywizujących korzystają osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności	Osoby z potrzebą wsparcia korzystają w niewielkim stopniu. Brak możliwości przemieszczania się, transportu znacząco wyklucza ich uczestnictwo w działaniach aktywizacyjnych. Jest to jedna z głównych przyczyn nie pojawiania się uczestników na warsztatach. Szacujemy, że udział w warsztatach bierze ok. 30 osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności.
Informacja o organizacji transportu dla beneficjentów działań aktywizujących	Obecnie osoby uczestniczące w działaniach aktywizacyjnych realizują transport we własnym zakresie – jest to najczęściej transport prywatny lub sąsiedzki, ewentualnie komunikacja publiczna.

PODMIOTY PROWADZĄCE DZIAŁANIA AKTYWIZUJĄCE NA ZLECENIE JST

Nazwa podmiotu	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Kolo w Iławie Ul. Wiejska 2D 14-202 Iława
Obszar działania podmiotu podejmującego działania aktywizujące	<p>PSONI w Iławie prowadzi działalność na rzecz dzieci, młodzieży i dorosłych osób niepełnosprawnych. W 2019 roku w ramach otwartych konkursów ofert w Gminie Iława zostały dofinansowane trzy zadania realizowane przez ten podmiot:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych. Wsparcie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w dążeniu do samodzielnego funkcjonowania 2) Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych. Punkt Wczesnej Interwencji Osób Niepełnosprawnych 3) Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych. Rehabilitacja społeczna i zawodowa mieszkańców Gminy. <p>Pomimo iż działania te były realizowane jako dofinansowane w 2019 roku, wykazano je tutaj ze względu na potencjał kontynuacji oraz fakt uczestniczenia mieszkańców gminy w różnych działaniach tego stowarzyszenia ukierunkowanych na aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych.</p>
Opis grupy beneficjentów działania wraz z ich oszacowaniem liczbowym w skali miesiąca lub roku	Beneficjentami działań PSONI w Iławie są mieszkańcy powiatu iławskiego, w tym również Gminy Iława – dzieci, młodzież i dorośli niepełnosprawni. Szacunkowo bierze w nich udział ok. 30 osób.
Wskazanie w jakim stopniu z usług aktywizujących korzystają osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności	Ze wsparcia w ramach wskazanych zadań mogło korzystać szacunkowo ok. 20 osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności.
Informacja o organizacji transportu dla beneficjentów działań aktywizujących	W ramach wskazanych zadań transport dla beneficjentów nie był organizowany.
Nazwa podmiotu	Spółdzielnia Socjalna Horyzonty Ul. Marii Skłodowskiej-Curie 23c 14-200 Iława
Obszar działania podmiotu podejmującego działania aktywizujące	<p>Spółdzielnia Socjalna Horyzonty to pierwsza i dotychczas jedyna w powiecie iławskim spółdzielnia socjalna. Została założona 6 czerwca 2014 roku przez dwie iławskie organizacje społeczne: Stowarzyszenie „Przystań” i Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy Dzieciom z Upośledzeniem Umysłowym „Jesteśmy”. Spółdzielnia świadczy usługi opiekuńcze, sprzątnięcia oraz księgowo na zlecenie samorządów. Współpraca z Gminą Iława polega na realizacji usług opiekuńczych. Opieka dotyczy w szczególności toalety i opieki higienicznej, podawania leków, przygotowania posiłków, karmienia, wykonania zakupów, prania, sprzątnięcia domu/mieszkania, odbierania obiadów (np. z ośrodka pomocy społecznej), asystowania w wyjściach z domu/mieszkania (np. spacer, wizyty u lekarza), przynoszenia opału i palenia w piecu, załatwienia spraw administracyjnych, w tym dokonywania bieżących opłat, towarzyszenia (spędzania czasu), ewentualnie innych usług według potrzeb. Część tych usług można zaliczyć do aktywizacji społecznej.</p>
Opis grupy beneficjentów działania wraz z ich oszacowaniem liczbowym w skali miesiąca lub roku	Działanie kierowane jest do osób starszych, niepełnosprawnych, długotrwale i ciężko chorujących, zamieszkujących na terenie Gminy Iława. Osoby te, oprócz wsparcia typowo opiekuńczego, nierzadko potrzebują też rozmowy, towarzystwa, które pozwala im podtrzymać więź ze środowiskiem zewnętrznym i zdolność do pełnienia ról społecznych. W 2019 roku wsparciem objęto 37 osób.

Wskazanie w jakim stopniu z usług aktywizujących korzystają osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności	Szacuje się, że osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności mogą stanowić ok. 50% beneficjentów usług, tj. 18 osób.
Informacja o organizacji transportu dla beneficjentów działań aktywizujących	Usługi realizowane są w miejscu zamieszkania.

INNE INSTYTUCJE PUBLICZNE (NP. INSTYTUCJE REALIZUJĄCE PROGRAMY RZĄDOWE, WOJEWÓDZKIE I POWIATOWE)

Nazwa podmiotu	Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie ul. Andersa 3A 14-202 Iława
Obszar działania podmiotu podejmującego działania aktywizujące	PCPR w Iławie realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, w tym m.in. dofinansowuje koszty działalności warsztatów terapii zajęciowej, turnusy rehabilitacyjne; likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych; zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne oraz środki pomocnicze; a także sport, kulturę, turystykę i rekreację.
Opis grupy beneficjentów działania wraz z ich oszacowaniem liczbowym w skali miesiąca lub roku	Beneficjentami działań są osoby niepełnosprawne i ich opiekunowie. W 2019 roku 114 osobom niepełnosprawnym z powiatu dofinansowano turnusy rehabilitacyjne, 402 osobom dofinansowano zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze; w ramach dofinansowania sportu, kultury i rekreacji dofinansowano wydarzenia dla 1053 osób niepełnosprawnych; 12 osobom dofinansowano instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu. Są to dane dotyczące całego powiatu iławskiego, część z nich dotyczy mieszkańców Gminy Iława (szacunkowo ok. 60 osób).
Wskazanie w jakim stopniu z usług aktywizujących korzystają osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności	Z usług wsparcia korzystają w większości osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, szacunkowo ok. 40 osób.
Informacja o organizacji transportu dla beneficjentów działań aktywizujących	Transport dla beneficjentów nie jest organizowany. Osoby korzystają z komunikacji publicznej, jeśli jest taka możliwość lub transportu prywatnego
Nazwa podmiotu	Powiatowy Urząd Pracy w Iławie ul. 1 Maja 8B 14-200 Iława
Obszar działania podmiotu podejmującego działania aktywizujące	Powiatowy Urząd Pracy w Iławie działa w obszarze aktywizacji zawodowej mieszkańców powiatu iławskiego, udzielając im wsparcia w zakresie poszukiwania zatrudnienia, nabywania doświadczenia zawodowego, doradztwa zawodowego, podnoszenia kwalifikacji czy rozpoczęcia działalności gospodarczej. W ramach swojej działalności PUP realizuje projekty ze środków unijnych, których celem jest zwiększenie możliwości zatrudnienia. W 2020 roku są to następujące przedsięwzięcia: 1. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie iławskim (V)” (POWER) – celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 29 r.ż., w tym w szczególności osób bez pracy, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET). W projekcie ma wziąć udział 145 osób bezrobotnych, w wieku 18-29 lat zarejestrowanych w PUP Iława, w tym należących do kategorii NEET. Będą mogli skorzystać ze staży, szkoleń, dotacji na działalność gospodarczą oraz

	<p>prac interwencyjnych.</p> <p>2. „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie iławskim w roku 2020” (RPO WiM) – celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych w wieku 30 lat i więcej w powiecie iławskim w 2020 roku. Grupę docelową stanowi 211 osób bezrobotnych, w wieku 30 lat i więcej należących do jednej z grup: osoby długotrwale bezrobotne, osoby niepełnosprawne, osoby powyżej 50 r.ż., kobiety oraz osoby o niskich kwalifikacjach. Wezmą oni udział w szkoleniach, pracach interwencyjnych, będą mogli otrzymać dotację na działalność gospodarczą, możliwe jest też doposażenie lub wyposażenie stanowisk pracy.</p>
<p>Opis grupy beneficjentów działania wraz z ich oszacowaniem liczbowym w skali miesiąca lub roku</p>	<p>Beneficjentami działań aktywizacyjnych podejmowanych przez instytucję są osoby bezrobotne oraz poszukujące pracy, zarejestrowane w PUP w Iławie. Są to również częściowo mieszkańcy Gminy Iława. Według stanu na 31 marca 2020 r. w PUP zarejestrowanych było 242 mieszkańców gminy, w tym 156 kobiet i 86 mężczyzn. Prawie 30% spośród nich to osoby pozostające w rejestrze przez okres co najmniej 6 miesięcy. Biorąc pod uwagę ich wiek to 28,1% miało od 18 do 24 lat; 30,6% od 25 do 34 lat; 17,8% od 35 do 44 lat; 12,8% od 45 do 54 lat; 7,4% od 55 do 59 lat, a 3,3% to osoby mające od 60 lat wzwyż.</p>
<p>Wskazanie w jakim stopniu z usług aktywizujących korzystają osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności</p>	<p>Potrzeba wsparcia w zakresie mobilności dotyczy w szczególności osób niepełnosprawnych, których w grudniu 2019 roku w rejestrze PUP było 15, w tym 11 bezrobotnych. Ponadto wsparcia mogą wymagać osoby w wieku od 55 lat wzwyż, czyli 26 osób.</p>
<p>Informacja o organizacji transportu dla beneficjentów działań aktywizujących</p>	<p>Obecnie transport na zajęcia aktywizacyjne PUP w Iławie nie jest realizowany. Osoby korzystają z komunikacji publicznej, jeśli jest taka możliwość lub transportu prywatnego.</p>
<p>Nazwa podmiotu</p>	<p>Powiatowy Urząd Pracy w Iławie ul. 1 Maja 8B 14-200 Iława</p>
<p>Obszar działania podmiotu podejmującego działania aktywizujące</p>	<p>Powiatowy Urząd Pracy w Iławie działa w obszarze aktywizacji zawodowej mieszkańców powiatu iławskiego, w tym osób niepełnosprawnych udzielając im wsparcia w zakresie poszukiwania zatrudnienia, nabywania doświadczenia zawodowego, doradztwa zawodowego, podnoszenia kwalifikacji i in.</p>
<p>Opis grupy beneficjentów działania wraz z ich oszacowaniem liczbowym w skali miesiąca lub roku</p>	<p>Beneficjentami działań aktywizacyjnych podejmowanych przez instytucję są niepełnosprawne osoby bezrobotne oraz poszukujące pracy i niepozostające w zatrudnieniu, zarejestrowane w PUP w Iławie. W grudniu 2019 roku w rejestrze PUP było 15 osób niepełnosprawnych z Gminy Iława, w tym 11 bezrobotnych i 4 poszukujące pracy i niepozostające w zatrudnieniu. W 2019 roku pracę z pomocą PUP podjęło 8 osób niepełnosprawnych, przy czym w każdym przypadku było to zatrudnienie niesubsydiowane. Ponadto 1 osoba rozpoczęła szkolenie i również 1 – prace społecznie użyteczne.</p>
<p>Wskazanie w jakim stopniu z usług aktywizujących korzystają osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności</p>	<p>Potrzeba wsparcia w zakresie mobilności dotyczy w szczególności osób niepełnosprawnych, których w grudniu 2019 roku w rejestrze PUP było 15, w tym 11 bezrobotnych.</p>
<p>Informacja o organizacji transportu dla beneficjentów działań aktywizujących</p>	<p>Obecnie transport na zajęcia aktywizacyjne PUP w Iławie nie jest realizowany. Osoby korzystają z komunikacji publicznej, jeśli jest taka możliwość lub transportu prywatnego.</p>
<p>Nazwa podmiotu</p>	<p>Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Iławie Ul. Wyszyńskiego 2A 14-200 Iława</p>

Obszar działania podmiotu podejmującego działania aktywizujące	Podmiot prowadzony przez Powiat Iławski w obszarze wsparcia osób niepełnosprawnych intelektualnie. Jest to dom typu mieszanego: A - dla osób przewlekle psychicznie chorych; B - dla osób upośledzonych umysłowo; C - dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych. Celem PŚDS jest stworzenie osobom zakwalifikowanym systemu wsparcia społecznego poprzez zaspokojenie ich potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i społecznych ukierunkowanych na podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia. W PŚDS prowadzone są zajęcia aktywizujące, m.in. w zakresie hortiterapii, konkursy plastyczne, karaoke, zabawy integracyjne, obchody ważnych świąt i rocznic, turnieje sportowe, pikniki i inne.
Opis grupy beneficjentów działania wraz z ich oszacowaniem liczbowym w skali miesiąca lub roku	Uczestnikami PŚDS-u są osoby niepełnosprawne intelektualnie tj. z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, a także osoby z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, gdy jednocześnie występują inne zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne; osoby przewlekle psychicznie chore oraz osoby wykazujące inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej są zaliczane do zaburzeń psychicznych, z wyłączeniem osób czynnie uzależnionych od środków psychoaktywnych. Dom dysponuje 41 miejscami dziennymi. W zajęciach placówki w 2019 roku uczestniczyło 49 osób, w tym na 31.12.2019 r. dwie osoby zrezygnowały z uczestnictwa w PŚDS, 5 nowych osób zostało przyjętych. Są to osoby z Gminy Iława i z Iławy.
Wskazanie w jakim stopniu z usług aktywizujących korzystają osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności	Potrzeba wsparcia w zakresie mobilności dotyczy większości osób korzystających z działań PŚDS. Szacunkowo dla Gminy Iława jest to 5 osób.
Informacja o organizacji transportu dla beneficjentów działań aktywizujących	Gmina Iława organizuje dowóz dla 3 uczestników PŚDS w Iławie.

**ORGANIZACJE POZARZĄDOWE LUB PODMIOTY KOMERCYJNE PROWADZĄCE
DZIAŁANIA
W ZAKRESIE AKTYWIZACJI SPOŁECZNO-ZAWODOWEJ NA TERENIE GMINY, W TYM
PRZEDSIĘBIORSTWA SPOŁECZNE (NP. SPÓŁDZIELNIE SOCJALNE)**

Nazwa podmiotu	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Iławie Ul. Wiejska 2D 14-202 Iława
Obszar działania podmiotu podejmującego działania aktywizujące	<p>PSONI w Iławie prowadzi działalność na rzecz dzieci, młodzieży i dorosłych osób niepełnosprawnych, m.in. poprzez Warsztaty Terapii Zajęciowej, Dienne Centrum Aktywności i Zespół Rehabilitacyjno-Terapeutyczny.</p> <p>Warsztaty Terapii Zajęciowej Z punktu widzenia niniejszego opracowania należy omówić funkcjonowanie Warsztaty Terapii Zajęciowej w Iławie, w którym uczestniczą mieszkańcy Gminy Iława. Zajęcia w ramach WTZ polegają na uczestniczeniu w różnorodnych formach terapii pracą, które realizowane są w pracowniach multimedialnej, stolarskiej i umiejętności praktycznych, krawiecko-hafciarskiej, rękodzieła, ceramicznej, plastyczno-witrażowej oraz gospodarstwa domowego. Podczas zajęć uczestnicy doskonalą umiejętności zawodowe, rozwijają zainteresowania i podstawowe zdolności niezbędne do samodzielnego funkcjonowania w życiu.</p> <p>Akademia Samodzielności Projekt realizowany od 1 marca 2019 roku do 31 marca 2021 roku przez PSONI w Iławie ze środków UE. Celem projektu jest podniesienie</p>

	aktywności społecznej i poprawa sytuacji rodzinnej 150 osób, w tym 110 osób z niepełnosprawnościami (łącznie 78 kobiet, 72 mężczyzn) z terenu Iławy oraz powiatu iławskiego, zagrożonych wykluczeniem społecznym.
Opis grupy beneficjentów działania wraz z ich oszacowaniem liczbowym w skali miesiąca lub roku	<p>Uczestnikami Warsztatu Terapii Zajęciowej mogą być pełnoletnie osoby niepełnosprawne, które wyrażają chęć korzystania z dostępnych w WTZ form rehabilitacji oraz spełniają wymagania formalne, czyli posiadają w orzeczeniu o niepełnosprawności stopień umiarkowany lub znaczny oraz wskazanie dotyczące udziału w terapii zajęciowej. W zajęciach WTZ uczestniczy 18 osób z Gminy Iława. Ponadto w latach 2019/2020 w ramach Dziennego Centrum Aktywności w działaniach PSONI uczestniczą 4 osoby niepełnosprawne, natomiast beneficjentami Zespołu Rehabilitacyjno-Terapeutycznego jest 17 osób niepełnosprawnych z gminy, w tym 2 powyżej 18 roku życia.</p> <p>W projekcie „Akademia Samodzielności” ma wziąć udział 110 osób z niepełnosprawnościami (dzieci, młodzież, dorośli) – osoby posiadające orzeczenie o (stopniu) niepełnosprawności, 20 rodziców osób z niepełnosprawności i 20 rodziców z dziećmi zagrożonymi niepełnosprawnością w wieku 0-3 lat. W projekcie w 2019 roku uczestniczyło 7 osób z Gminy Iława, w tym 4 niepełnosprawne, natomiast w 2020 roku 15 osób, w tym 12 niepełnosprawnych.</p>
Wskazanie w jakim stopniu z usług aktywizujących korzystają osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności	Potrzeba wsparcia w zakresie mobilności dotyczy wszystkich uczestników WTZ oraz szacunkowo 15 osób, które uczestniczą lub będą uczestniczyć w projekcie "Akademia Samodzielności" i innych działaniach PSONI w Iławie.
Informacja o organizacji transportu dla beneficjentów działań aktywizujących	Gmina Iława organizuje dowóz dla uczestników WTZ, jednak nie ma możliwości organizacji go dla uczestników projektu.
Nazwa podmiotu	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Powiatu Iławskiego „Promyk” Ul. 1 Maja 6c 14-200 Iława
Obszar działania podmiotu podejmującego działania aktywizujące	<p>Stowarzyszenie zajmuje się wszechstronnym wsparciem osób z niepełnosprawnościami, a od 2012 r. także wsparciem osób starszych. Działania organizacji mają na celu aktywizację osób z niepełnosprawnościami i osób starszych, ich integrację ze środowiskiem lokalnym oraz stworzenie warunków do usamodzielnienia się osób z niepełnosprawnościami, ze szczególnym uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi.</p> <p>W 2020 roku Stowarzyszenie we współpracy z Powiatowym Środowiskowym Domem Samopomocy w Iławie organizuje przedsięwzięcie Klub Aktywności, oferujący zajęcia ruchowe, muzykoterapię, arteterapię, porady terapeutyczne, gry planszowe i in. Celem przedsięwzięcia jest rehabilitacja społeczna, profilaktyka, integracja oraz rozwijanie samopomocy.</p>
Opis grupy beneficjentów działania wraz z ich oszacowaniem liczbowym w skali miesiąca lub roku	W zajęciach Klubu Aktywności uczestniczą osoby z zaburzeniami psychicznymi (w trakcie lub po przebytych leczeniu psychiatrycznym), ich rodziny, przyjaciele, opiekunowie oraz inne osoby poszukujące wsparcia terapeutycznego i kontaktów społecznych z osobami w podobnej sytuacji. W działaniach uczestniczy szacunkowo 5 mieszkańców gminy.
Wskazanie w jakim stopniu z usług aktywizujących korzystają osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności	Potrzeba wsparcia w zakresie mobilności dotyczy 5 osób mieszkających w Gminie Iława.
Informacja o organizacji transportu dla beneficjentów działań aktywizujących	Gmina Iława organizuje dowóz dla uczestników PŚDS, jednak nie ma możliwości organizacji go dla uczestników projektów.

Nazwa podmiotu	Polski Związek Niewidomych Koło w Iławie Ul. Wiejska 2D 14-202 Iława
Obszar działania podmiotu podejmującego działania aktywizujące	Związek zrzesza osoby niewidome i słabowidzące w celu ich społecznej integracji, rehabilitacji, wyrównywania szans w dostępie do informacji, edukacji, zatrudnienia i szeroko pojętej aktywności społecznej, a także w celu ochrony ich praw obywatelskich. W 2020 roku PZN realizuje projekt „Wsparcie osób niewidomych i niedowidzących i ich rodzin na terenie województwa warmińsko-mazurskiego”, współfinansowany ze środków unijnych.
Opis grupy beneficjentów działania wraz z ich oszacowaniem liczbowym w skali miesiąca lub roku	Beneficjentami działań PZN są osoby niewidome i słabowidzące. We ww. projekcie docelowo ma wziąć udział 500 osób w wieku od 15 do 64 roku życia (320 kobiet i 180 mężczyzn) niepełnosprawnych wzrokowo zamieszkałych w województwie warmińsko-mazurskim, w tym również mieszkańcy powiatu iławskiego i Gminy Iława. Szacuje się, że w projekcie może wziąć udział min. 5 osób z terenu Gminy. W ramach projektu mogą wziąć udział m.in. w spotkaniach grup samopomocowych, doradztwie specjalistycznym, warsztatach (orientacji przestrzennej, florystyki, autoprezentacji, metod poszukiwania pracy, umiejętności wychowania dzieci, obsługi sprzętu elektronicznego, organizacji czasu wolnego, zdrowego żywienia i higienicznego trybu życia, umiejętności gospodarowania budżetem domowym, wizażu, rękodzieła) oraz wyjazdach rodzinnych.
Wskazanie w jakim stopniu z usług aktywizujących korzystają osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności	Potrzeba wsparcia w zakresie mobilności dotyczy wszystkich mieszkańców, biorących udział w ww. projekcie i innych działaniach realizowanych przez PZN Koło w Iławie.
Informacja o organizacji transportu dla beneficjentów działań aktywizujących	Obecnie transport na zajęcia aktywizacyjne nie jest realizowany. Osoby mogą korzystać z komunikacji publicznej, jeśli jest taka możliwość lub transportu prywatnego.

6. Opis funkcjonujących rozwiązań transportowych realizowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe i sektor prywatny na terenie objętym koncepcją, skierowanych do osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności

Niniejsza część dokumentu zawiera informacje o funkcjonującej na terenie gminy sieci transportowej, obejmującej połączenia kolejowe, połączenia autokarowe działających operatorów publicznych i prywatnych, a także inne możliwości transportowe uzależnione od uwarunkowań lokalnych. W ich ramach zostały uwzględnione kwestie dostępności dla osób z potrzebami wsparcia w zakresie mobilności.

Na terenie Gminy Iława funkcjonuje transport kolejowy, przy czym w jednej miejscowości jest stacja kolejowa (Rudzienice Suskie), natomiast w trzech są przystanki – w Pikusie, Ząbrowie oraz Smolnikach. Ze stacji w Rudzienicach oraz przystanku w Pikusie odjeżdża obecnie w ciągu doby 16 pociągów do Iławy, Olsztyna, Bydgoszczy, Torunia, Malborka oraz Jabłonowa Pomorskiego. Z przystanku w Ząbrowie odjeżdża 13 pociągów w kierunku Iławy, Olsztyna, Działdowa oraz Malborka, natomiast z przystanku w Smolnikach 8 pociągów do Iławy, Działdowa oraz Malborka. Przewozy obsługuje POLREGIO Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Przewoźnik zapewnia możliwość zakupu biletów na stronie internetowej bilkom.pl i w aplikacji Bilkom Bilety. Oferowany jest przejazd wyłącznie w 2. klasie, przy czym przewoźnik zapewnia dostęp dla wózków inwalidzkich.

Stacja w Rudzienicach jest stacją przelotową. Zgodnie z danymi Urzędu Transportu Kolejowego w 2017 roku obsługiwała dobowo od 20 do 40 pasażerów. Posiada zaledwie 3 tory główne, znajdujące się przy peronach. Do obsługi podróżnych służy jeden peron wyspowy oraz jeden jednokrawędziowy przy budynku dworca. Dojście do peronu wyspowego odbywa się przez niestrzeżone przejście. Do budynku stacji prowadzą 3 schody. Nie ma tu udogodnień dla osób o ograniczonej mobilności, w tym m.in. poręczy, informacji dźwiękowej i wizualnej oraz odpowiednich drzwi.

Przystanek kolejowy w Ząbrowie, przed modernizacją linii kolejowej E65 pełnił funkcję stacji kolejowej. W 2017 roku obsługiwał od 50 do 99 pasażerów w ciągu doby. Dojście do peronów znajduje się bezpośrednio od strony ulicy lub tunelem pieszo-rowerowym, biegnącym pod zlikwidowanym przejazdem kolejowym. Na peronach znajdują się zadaszone wiaty przystankowe, rozkłady jazdy, oświetlenie, zegary. Nie ma tu rozwiązań architektonicznych dla osób o ograniczonej mobilności. Pozostałe przystanki kolejowe to Smolniki i Pikus. Smolniki cechują się najmniejszą przepustowością – w 2017 roku dobowo obsługiwał do 9 pasażerów, natomiast Pikus – od 20 do 49 pasażerów. Oba przystanki nie mają udogodnień dla osób o ograniczonej mobilności.

Najbliższym docelowym dworcem kolejowym jest Iława Główna, który został wyposażony w szereg funkcjonalności i rozwiązań sprzyjającym korzystaniu z niego osobom o ograniczonej mobilności. Są to w szczególności:

- ✓ kasa z obniżonym okienkiem – dostosowana dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich;
- ✓ kasa wyposażona we wzmacniacz głosu (tzw. interkom);
- ✓ kasa, w której dostępne są bilety wszystkich przewoźników;
- ✓ urządzenia wspomagające poruszanie się osób o ograniczonej mobilności;
- ✓ ogólnodostępna toaleta dostosowana do potrzeb osób o ograniczonej mobilności;
- ✓ możliwość skorzystania z pomocy asystenta;
- ✓ wyznaczone, w bezpośrednim sąsiedztwie dworca, miejsca postojowe, dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- ✓ oznakowania poziome dla osób niewidomych i niedowidzących;
- ✓ przewijak dla niemowląt.

Dostęp na perony 1-3 zapewniony jest za pomocą platformy, obsługiwanej przez przeszkolonych pracowników, natomiast z budynku dworca do tunelu prowadzącego na perony jest winda PKP S.A. Przy krawędzi peronów są dotykowe pasy ostrzegawcze.

Głównym operatorem publicznym obsługującym połączenia autokarowe na terenie Gminy Iława jest Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Iławie Sp. z o.o. (PKS), które wykonuje regularne przewozy pasażerskie na terenie całego powiatu iławskiego. Autobusy PKS zapewniają mieszkańcom Gminy Iława dojazd do Iławy, Lubawy, Nowego Miasta Lubawskiego, Susza, Kisielic i Zalewa. Przystanki znajdują się w następujących miejscowościach: Franciszkowo, Frednowy, Gałdowo, Gromoty, Gulb, Laseczno, Mątyki, Stradomno, Rodzone, Rudzienice, Siemiany, Stanowo, Starzykowo, Szymbark, Szeplerzyzna, Ząbrowo. Należy jednak nadmienić, że obecnie, z uwagi z jednej strony na okres wakacyjny, a z drugiej na trwający nadal stan epidemii COVID-19 w Polsce, część kursów jest zawieszona. W czasie trwania roku szkolnego rozkład jazdy jest inny w dni robocze, a inny w dni wolne od nauki szkolnej. Część linii obsługiwana jest obecnie znacznie rzadziej. Dla przykładu: do Nowego Miasta Lubawskiego są teraz 3 kursy w ciągu dnia, do Lubawy dwa, do Susza jeden, do Kisielic dziewięć, jednak tylko od poniedziałku do piątku.

Zasadniczo mieszkańcy niektórych miejscowości Gminy Iława mogli korzystać z usług świadczonych przez przewoźnika prywatnego, tj. PTO Lipnicki sp. z o.o. sp. k., który obsługuje linię Iława-Zalewo przez Sąpy, Kaletkę, Makowo, Tynwałd, Wolę Kamieńską i Kamień Duży. Obecnie jednak kursy na tej trasie są zawieszane.

Komunikacja autokarowa cechuje się średnią dostępnością dla osób z potrzebami w zakresie wsparcia mobilności. Autobusy i busy mają wąskie drzwi, schodki przy wejściu, nie są w nich zaprojektowane miejsca na wózki inwalidzkie. Również przystanki w poszczególnych miejscowościach charakteryzują się dość niską dostępnością dla takich osób – część z nich to tylko słupki z tablicą, część ma zadaszenie i ławkę. W części miejscowości przystanki są ulokowane na obrzeżach lub poza ich granicami, przy drodze o dość dużym natężeniu ruchu, nie zawsze prowadzą do nich chodniki czy ścieżki w dobrym stanie, nierzadko nie ma też odpowiedniego natężenia. Przystanki nie spełniają standardów dostępności dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności częściowo w odniesieniu do dostępności architektonicznej, natomiast w ogóle w zakresie dostępności wizualnej i dźwiękowej. Na terenie gminy nie ma dworca PKS.

Część miejscowości leżących na terenie Gminy Iława obejmowana jest zasięgiem linii obsługiwanych przez Zakład Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. w Iławie. Linia nr 2 rozpoczyna trasę w Szalkowie i kończy ją w Iławie na ul. Długiej, przy czym częstotliwość to cztery kursy w ciągu doby. Linia nr 3 i 7 biegną do Nowej Wsi, również z ul. Długiej – tu kursy są średnio co godzinę lub częściej w przypadku linii nr 3 oraz pojedyncze kursy w przypadku linii nr 7. Komunikacją miejską objęte są też miejscowości Wikielec, Karaś, Szeplerzyzna i

Radomek, do których cztery razy dziennie sięga linia nr 8. Obecnie ZKM sp. z o.o. jest na etapie uzupełniania taboru o nowe autobusy niskopodłogowe, z możliwością przejazdu osób na wózkach inwalidzkich, z automatycznymi drzwiami i rurkami przy wejściu, a także informacją dźwiękową dla pasażerów. Starszy tabor będzie prawdopodobnie sprzedawany. Na terenie Iławy będą również montowane tablice elektroniczne informujące o rzeczywistym czasie przyjazdu autobusu.

Na terenie Gminy Iława nie funkcjonują inne możliwości transportowe, takie jak tramwaje, trolejbusy czy komunikacja wodna. Wśród istniejących możliwości transportowych adresowanych do osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności należy wskazać transport realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie, polegający na dowozie dzieci i osób niepełnosprawnych z miejsca zamieszkania do placówek szkolnych i opiekuńczo-wychowawczych oraz z powrotem do domu. Dowóz dzieci jest usługą obowiązkową, należącą do zadań gminy, natomiast dowóz dorosłych ma charakter fakultatywny. Oba są finansowane ze środków własnych. Jest to transport samochodowy, realizowany dwoma samochodami Fiat Ducato, przy czym jeden z nich jest siedmioletni (został zakupiony ze środków PFRON w 2013 roku), a drugi dwunastoletni (zakupiony w 2008 roku) – mocno wyeksploatowany, wymagający częstych napraw. Tabor spełnia normy i jest przystosowany do przewozu osób na wózkach. W każdym busie są dwa miejsca dostępne dla osób na wózkach, co wymaga jednak usuwania 4 foteli. Jeden samochód posiada windę, drugi najazdy. Podczas jazdy wózek jest zabezpieczony według normy czteropunktowego zabezpieczenia. Możliwości wykorzystania taboru na inne, dodatkowe przejazdy, m.in. w ramach projektu grantowego są bardzo mocno ograniczone. W roku szkolnym jest to w zasadzie niemożliwie, natomiast w okresie wakacyjnym realizowany jest dowóz do WTZ i PŚDS. Nie daje to możliwości wykonywania dodatkowych przejazdów.

Dostępność komunikacyjną Gminy Iława warunkuje w istotny sposób jej charakter i położenie. Jest to gmina wiejska o kształcie okalającym miasto Iława. Teoretycznie zwiększa to dostępność usług społecznych, szczególnie ze względu na bliskość miasta powiatowego.

W praktyce jednak miejscowości są dość rozproszone oraz położone w różnych lokalizacjach w odniesieniu do przebiegu głównych dróg, w tym drogi krajowej nr 16 przebiegająca z Dolnej Grupy koło Grudziądza do granicy z Litwą w Ogrodnikach oraz dwóch dróg wojewódzkich: 536 Iława-Samplawa oraz 521 z Kwidzyna, przez Susz do Iławy.

Największą dostępnością komunikacyjną charakteryzuje się miejscowość Nowa Wieś, położona przy drodze krajowej i w bezpośrednim sąsiedztwie Iławy. Drugi pod względem dostępności obszar stanowią miejscowości położone przy drodze krajowej lub drogach wojewódzkich, co daje możliwości dostępu do przewozów autokarowych PKS i przewoźników prywatnych, jeżdżących na tych trasach, a także miejscowości, w których jest stacja kolejowa bądź przystanki kolejowe oraz miejscowości objęte zasięgiem komunikacji miejskiej. Są to takie wsie jak: Rudzienice, Pikus, Ząbrowo, Smolniki, Franciszkowo, Radomek, Szepleryzna, Karaś i Wikielec.

Trzecią grupę stanowią miejscowości, które można określić wykluczonymi komunikacyjnie – są to wsie, leżące w większym oddaleniu od dróg krajowej i wojewódzkich oraz przebiegu linii kolejowych. Najczęściej nie dociera do nich żaden transport zorganizowanych lub dociera z częstotliwością do dwóch razy dziennie. Są to takie miejscowości jak: Dół, Dziarny, Dziarnówko, Katarzynki, Kozianka, Mały Bór, Nowy Ostrów, Papiernia, Rodzone, Prasneto, Wiewiórka, Frednowy, Jachimówko, Owczarnia, Gromoty, Dąbrowa, Gardzień, Kałduny, Julin, Lowizowo, Ławice, Tchórzanka, Małyki, Przejazd, Urwisko, Mózgowo, Skarszewo, Tynwałd, Jażdżówki, Makowo, Sąpy, Kamień Duży, Kamień Mały, Kwiry, Windyki, Kamionka, Segnowy. Podział ten nie jest jednak stały, ponieważ dostępność komunikacyjna poszczególnych miejscowości zmienia się w zależności od tego, czy trwa rok szkolny oraz w zależności od uruchamianych linii przez przewoźników. Miejscowości, które zostały zaliczone do drugiej grupy też mogą być w pewnych aspektach zagrożone wykluczeniem komunikacyjnym, z uwagi na to, że transport kolejowy nie daje wielu możliwości dojazdu, komunikacja miejska dociera do miejscowości np. tylko cztery razy dziennie, rozkład jazdy jest niedostosowany do potrzeb i nie pozwala na dotarcie do pracy czy szkoły, bądź autobusy nie są dostosowane do potrzeb osób z ograniczoną mobilnością. Najczęściej dostępność komunikacyjna miejscowości w Gminie Iława oceniana jest na niskim bądź średnim poziomie.

7. Propozycje sposobów zaspokojenia potrzeb transportowych (w tym szczególnie sposób organizacji usług) osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności

W niniejszej części został przedstawiony opis planowanego modelu świadczenia usług door-to-door, wybranego ze względu na analizę popytu na usługi transportowe, oczekiwania osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności oraz lokalne uwarunkowania. Precyzyjne zasady dostępu i świadczenia usługi door-to-door będą określone w *Regulaminie świadczenia usług transportowych door-to-door* (zwanego dalej Regulaminem), który zostanie opracowany, jeżeli projekt na potrzeby którego powstało niniejsze opracowanie, uzyska dofinansowanie.

Gmina Iława będzie realizowała usługę transportową door-to-door w sposób nieodpłatny w na terenie Gminy Iława i Powiatu Iławskiego, natomiast poza granicami powiatu, na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, a także w uzasadnionych przypadkach poza terenem województwa, na zasadach współodpłatności, przy czym usługa będzie przystępna cenowo dla osób z niej korzystających i ukierunkowana na aktywizację społeczno-zawodową tych osób. Będzie komplementarna z różnymi możliwościami dofinansowania transportu osób niepełnosprawnych lub zakupu środków transportu ze środków PFRON.

Wybrany przez Gminę Iława model świadczenia usług door-to-door polega na zakupie pojazdu dostosowanego do przewożenia osób z potrzebami wsparcia w zakresie mobilności i zatrudnienie kierowcy oraz asystenta osoby niepełnosprawnej, w tym do pomocy i asysty w pokonywaniu barier architektonicznych, które zostały zdiagnozowane zarówno w siedzibach instytucji publicznych jak i budynkach wielorodzinnych, będących miejscem zamieszkania potencjalnych użytkowników i użytkowniczek usługi. Wybór takiego modelu jest uzasadniony przede wszystkim koniecznością zakupu nowego pojazdu, z uwagi na brak możliwości wykorzystania do tego typu usług, posiadanego taboru.

Użytkownikami/użytkowniczkami usługi door-to-door w Gminie Iława będą osoby, które mają trudności w samodzielnym przemieszczaniu się np. ze względu na ograniczoną sprawność, w tym poruszające się o kulach, na wózkach, niewidome, słabowidzące i inne, które ukończyły 18 lat. Będą to zarówno osoby, które posiadają orzeczenie o niepełnosprawności lub równoważne, jak i osoby, które takiego orzeczenia nie posiadają, w szczególności osoby z trudnościami w poruszaniu się. Kryteria dostępu do usługi door-to-door zostaną określone następująco:

- zamieszkiwanie na terenie Gminy Iława;
- ukończone 18 lat;
- cel usługi transportowej jest związany z aktywizacją społeczno-zawodową i korzystaniem z usług aktywnej integracji przez użytkownika/użytkowniczkę;
- zasady współodpłatności, które zostaną szczegółowo określone w Regulaminie.

Użytkownicy/użytkowniczki zostaną ponadto zobowiązani do przestrzegania zasad określonych w Regulaminie.

Ze wspólnego przejazdu będą mogły korzystać razem z użytkownikami usługi mającymi kłopoty w samodzielnym poruszaniu się także opiekunowie lub asystenci osób niepełnosprawnych, przy czym osoby te mają prawo do przejazdu na zasadach bezpłatności lub współodpłatności tylko w ramach usługi świadczonej dla użytkownika/użytkowniczki. Na tych samych zasadach, możliwy będzie przejazd dla osoby zależnej od użytkownika/użytkowniczki, natomiast w sposób bezpłatny dopuszczalny jest przejazd psa asystującego.

Kryteria dostępu do usługi door-to-door będą weryfikowane na podstawie:

- formularzy zgłoszeniowych, zawierających niezbędne dane i informacje, opatrzonych podpisem użytkownika/użytkowniczki;
- orzeczeń o niepełnosprawności (w przypadku osób, które takie orzeczenia posiadają)
- oświadczeń potencjalnych użytkowników/użytkowniczek, którzy nie posiadają orzeczenia o niepełnosprawności, zawierających m.in. wskazanie kodu niepełnosprawności lub innych wskazań w zakresie ograniczenia mobilności.

Wzory dokumentów będą stanowić załączniki do Regulaminu, a ich złożenie i weryfikacja pod kątem spełniania kryteriów korzystania z usługi door-to-door będzie weryfikowana przed pierwszym skorzystaniem z usługi. Regulamin zapewni także kierowcy i asystentowi osoby niepełnosprawnej, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, możliwość weryfikacji oświadczenia, np. poprzez żądanie okazania

odpowiedniego dokumentu wskazującego na ograniczenia mobilności oraz odmówienia przejazdu w razie uzasadnionych wątpliwości. Potencjalni użytkownicy usługi będą informowani o konieczności spełniania kryterium dostępu oraz możliwości odmowy przejazdu, przy zamawianiu usługi.

Użytkownicy będą informowani o celu i zakresie gromadzonych danych osobowych oraz o administratorze tych danych zgodnie z przepisami wynikającymi z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE oraz ustawy z dnia 10 maja 2018 r., o ochronie danych osobowych. Zakres gromadzonych danych będzie następujący:

- imię i nazwisko użytkownika/użytkowniczki,
- wiek oraz płeć użytkownika/użytkowniczki,
- adres użytkownika/użytkowniczki usługi,
- nr telefonu użytkownika/użytkowniczki usługi,
- wskazanie potrzeby wsparcia w zakresie mobilności uzasadniającej skorzystanie z usługi,
- cel podróży (wybór jednej z opcji określonej w Regulaminie) oraz powiązanie go z aktywizacją społeczno-zawodową i usługami aktywnej integracji.

Wskazane dane będą gromadzone ze względu na określone kryteria dostępu do usługi oraz potrzebę kontaktu bezpośredniego (telefonicznego) z użytkownikiem/użytkowniczką.

Usługa będzie świadczona z wykorzystaniem specjalistycznego pojazdu, spełniającego wymagania przepisów o ruchu drogowym oraz dostosowanego do potrzeb w zakresie wsparcia mobilności, zakupionego przez Gminę Iława w ramach projektu grantowego. Powinien to być pojazd przewożący maksymalnie 9 osób, przystosowany do przewozu osób na wózkach inwalidzkich (co najmniej jedno miejsce), posiadać windę lub najazd dla wózka, wyposażenie w dodatkowe atestowane pasy bezpieczeństwa umożliwiające przypięcie osób poruszających się na wózkach inwalidzkich zgodnie z normą ISO 10542-2, fotele z trzypunktowymi pasami bezpieczeństwa, dodatkowe poręcze lub uchwyty umożliwiające bezpieczne wsiadanie i wysiadanie, drzwi boczne przesuwne z obu stron pojazdu z wysuwanym podestem, klimatyzację, przestrzeń pasażerską o wysokości min. 160 cm, oznaczenie progów kolorami kontrastowymi. W pojeździe będzie w pełni wyposażona apteczka oraz taksometr i kasa fiskalna do naliczania częściowej odpłatności za usługi, a także wózek dla osób z niepełnosprawnościami.

Pojazd realizujący usługę door-to-door będzie oznaczony znakiem stosowanym powszechnie przez osoby niepełnosprawne, numerem telefonu, adresem formularza/e-mail do przyjmowania zgłoszeń oraz informacją o podmiocie i źródle finansowania usługi transportowej. W pojeździe, w widocznym miejscu, będzie znajdowała się informacja o bezpłatności przejazdu na obszarze gminy i powiatu oraz o zasadach współodpłatności poza granicami powiatu, przy czym wysokość opłat będzie współmierna do wysokości kosztów realizacji usług transportu door-to-door. Płatność będzie wnoszona po zakończonym kursie, gotówką bezpośrednio u kierowcy. Za płatny przejazd będzie wystawiana faktura. Szczegółowe sposoby i zasady płatności zostaną określone w Regulaminie.

Usługę door-to-door będą realizowały bezpośrednio dwie osoby: kierowca pojazdu i asystent osoby niepełnosprawnej. Do obowiązków kierowcy będzie należało w szczególności przewiezienie użytkowników usługi w sposób bezpieczny i zgodny z przepisami ruchu drogowego z miejsca zamieszkania do miejsca docelowego i z powrotem, obsługa urządzeń w pojeździe (winda, podjazd, siedzenia), naliczanie opłat za przejazd poza powiatem, a w przypadku przejazdów organizowanych bez konieczności udziału asystenta, także weryfikowanie oświadczeń i uprawnień do korzystania z przejazdów przez użytkowników usługi. Kierowca będzie również odpowiedzialny za dbanie o ogólny stan pojazdu oraz utrzymanie karoserii i wnętrza w czystości. Do zadań asystenta będzie należało przyjmowanie zgłoszeń, weryfikowanie oświadczeń i uprawnień do korzystania z przejazdów przez użytkowników usługi, bezpośrednie wsparcie użytkowników w dotarciu do pojazdu, wsiadaniu, wysiadaniu i dotarciu do miejsca docelowego, bezpośredni kontakt telefoniczny z użytkownikami i kierowcą, przedstawienie Regulaminu użytkownikom usługi, zbieranie dokumentacji związanej z usługą.

Informacja o realizacji usługi door-to-door będzie znajdowała się na stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych Gminy Iława, zostanie również rozpowszechniona w formie plakatów lub ulotek na terenie wszystkich miejscowości w gminie. Będzie także przekazywana drogą ustną i w formie informacji pisemnej

przez pracowników GOPS oraz sołtysów bezpośrednio osobom z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, w tym z dysfunkcją wzroku lub słuchu. GOPS przekaże informację o projekcie i realizowanych usługach również podmiotom współpracującym i realizującym działania aktywizacyjne na terenie gminy, celem przekazania ich uczestnikom. Będzie to informacja skierowana w szczególności do organizacji pozarządowych, instytucji zajmujących się aktywizacją społeczno-zawodową, spółdzielni mieszkaniowych i wspólnot mieszkaniowych, parafii, powiatowego centrum pomocy rodzinie, szkół, lokalnych mediów, sołtysów oraz potencjalnych pracodawców na lokalnym rynku pracy. Plakaty i informacje będą przygotowane w sposób czytelny, czcionką odpowiednią dla osób niedowidzących. Celem weryfikacji skuteczności dotarcia z komunikatem o usłudze, w momencie zgłaszania się odbiorcy usług z zamówieniem, pozyskiwana będzie od niego informacja o źródle informacji o usłudze door-to-door. Zbiorcze dane będą analizowane w ramach systemu monitoringu i kontroli jakości realizacji usługi.

Usługa będzie mogła być zamawiana przez potencjalnych użytkowników/użytkowniczki poprzez formularz zgłoszeniowy na stronie internetowej – przygotowany w sposób czytelny, prostym i zrozumiałym językiem; e-mailowo; telefonicznie – bezpośrednio u asystenta, a także osobiście np. przy okazji realizowanego przejazdu.

Istotne w procesie komunikacji z użytkownikami/użytkowniczkami usługi będzie pozyskiwanie ich uwagi i opinii w zakresie usługi. Będzie się to odbywało w sposób e-mailowy, telefoniczny (również w formie SMS) oraz poprzez formularz (papierowy i internetowy). Każdy zgłaszający opinie i uwagi oraz reklamacje otrzyma na nie odpowiedź w formie pisemnej (w tym e-mailowo), w terminie do 30 dni od przyjęcia zgłoszenia. W przypadku skarg i reklamacji możliwe będzie ich złożenie poprzez telefon, e-mail, pismo oraz formularz (papierowy i internetowy) dostosowany dla osób z niepełnosprawnością narządu wzroku. Czas odpowiedzi na reklamację nie będzie dłuższy niż 14 dni roboczych.

System kontroli i monitoringu jakości usług door-to-door będzie obejmował co najmniej:

1) analizę danych takich jak:

- liczba użytkowników/użytkowniczek usług door-to-door (rocznie i miesięcznie);
- liczba kursów (dziennie i miesięcznie);
- liczba zrealizowanych kursów;
- czas przejazdu;
- czas oczekiwania na użytkownika/użytkowniczkę;
- czas postoju bez realizacji żadnej usługi;
- kwoty pobieranych opłat jednostkowych oraz w skali miesiąca;
- częstotliwość kursów w poszczególne dni tygodnia, dookreślenie najbardziej popularnych godzin przejazdu;
- liczba i powody odmów wykonywania usługi transportowej przez JST;
- liczba odwołań i rezygnacji z usługi;
- określenie celu podróży;
- określenie najbardziej popularnych miejsc docelowych przejazdów.

2) analizę danych zebranych w ramach systemu skarg i reklamacji;

3) analizę danych zebranych w ramach nieobowiązkowych ankiet satysfakcji użytkownika/użytkowniczki.

Powyższe dane będą zbierane i analizowane na bieżąco, natomiast zbiorcze analizy będą przeprowadzane raz na kwartał w celu formułowania wniosków w zakresie poprawy dostępności i jakości usług, w tym do oceny osób realizujących usługi oraz używanego sprzętu.

Rekomenduje się również, by gmina wdrożyła odpowiednie narzędzia komunikacji i współpracy z lokalnymi instytucjami oraz organizacjami, w tym organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych, powiatowym centrum pomocy rodzinie oraz lokalnymi pracodawcami. Nie rzadziej niż raz na pół roku powinna być do nich wysyłana ankieta dotycząca usługi door-to-door. Zakres i formy współpracy JST z lokalnymi instytucjami w zakresie usługi określi Regulamin.

Na podstawie dokonanej diagnozy i analiz potrzeb poniżej przedstawiono założenia liczbowe planowanej usługi door-to-door.

Liczba i rodzaj pojazdów	1 pojazd przewożący maksymalnie 9 osób, przystosowany do przewozu osób na wózkach inwalidzkich (co najmniej jedno miejsce)
Szacowana liczba beneficjentów/beneficjentek, którzy/które potrzebują pomocy asystenta podróży	120 osób
Szacowana liczba kursów	Miesięcznie – 10 Rocznie – 120
Szacowana roczna średnia długość kursów (w km)	200 km – 1 kurs 24 000 km rocznie
Maksymalna długość kursu (w km)	400 km w obie strony
Szacowana liczba użytkowników/użytkowniczek systemu usług transportowych	200 osób

W przedstawionej powyżej liczbie użytkowników/użytkowniczek systemu usług transportowych szacuje się następujące liczby osób w ramach kategorii:

- 1) 50 osób z niepełnosprawnościami, w tym:
 - 15 osób z niepełnosprawnością ruchową,
 - 5 osób z dysfunkcją słuchu,
 - 10 osób z dysfunkcją wzroku,
- 2) 100 osób z trudnościami w poruszaniu nieposiadające orzeczenia o stopniu niepełnosprawności,
- 3) 60 osób w wieku senioralnym z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności,
- 4) 10 osób z innych kategorii, takich jak np. rodzice z dziećmi do lat 3 z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności;

Szacuje się również udział w przejazdach 10 osób towarzyszących osobom uprawnionym oraz 5 osób, którym towarzyszy pies asystujący.

Z usługi door-to-door, pomimo potrzeby wsparcia w zakresie mobilności, nie będą mogły korzystać osoby, które co najmniej 3 razy w sposób nieuzasadniony zrezygnowały z zamawianych kursów, nie uiściły płatności po zrealizowanym kursie (w przypadku współodpłatności), w przypadku których stwierdzono dostępność innych form transportu oraz niezasadność korzystania z usług w odniesieniu do posiadanych trudności w zakresie mobilności.

Stopień zaspokojenia potrzeb transportowych osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności będzie mierzony i badany za pomocą wskaźników pomiaru projektu grantowego, takich jak:

- 1) Liczba użytkowników/użytkowniczek usługi door-to-door, w tym liczba osób potrzebujących asysty/pomocy – rocznie i miesięcznie;
- 2) Liczba zrealizowanych kursów – rocznie i miesięcznie;
- 3) Liczba odmów kursów z powodu braku możliwości ich realizacji – rocznie i miesięcznie;
- 4) Liczba rezygnacji z kursów – rocznie i miesięcznie.

Osiągnięte wartości powyższych wskaźników będą porównywane z wartościami planowanymi na etapie składania wniosku o dofinansowanie projektu. Analiza będzie uwzględniać również koszty funkcjonowania systemu usług door-to-door, tj. średni koszt jednego przejazdu oraz Roczny koszt systemu usług transportowych w przeliczeniu na jednego użytkownika/użytkowniczkę. Ważne będą też dane jakościowe pozyskane z systemu skarg i reklamacji oraz dobrowolnych ankiet satysfakcji.

8. Powiązanie proponowanego sposobu świadczenia usług transportowych dla osób z ograniczoną mobilnością z działaniami podejmowanymi na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności i planowanymi działaniami JST, mającymi na celu poprawę dostępności przestrzeni dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności

Niniejsza część obejmuje kontekst aktywizacji społeczno-zawodowej użytkowników i użytkowniczek usługi transportowej door-to-door. Na terenie zarówno Gminy Iława jak i Powiatu Iławskiego występuje szereg możliwości aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców, w tym z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności. Chodzi tu przede wszystkim o działania realizowane w ramach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iławie, Klubu Integracji Społecznej w Ławicach, Klubów Seniora w Nowej Wsi, Ławicach i Lasecznie, Powiatowego Urzędu Pracy w Iławie, Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Iławie, Stowarzyszenia na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Powiatu Iławskiego „Promyk” w Iławie i innych podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych.

Możliwości, jakie dają działania instytucji oraz organizacji pozarządowych, nie są obecnie w pełni wykorzystywane przez mieszkańców gminy. Powodem jest w szczególności ich lokalizacja – w miejscowościach, do których dojazd komunikacją publiczną jest niemożliwy lub ograniczony lub w Iławie, do której z wielu miejscowości gminy nie można taką komunikacją dojechać. Ważne jest również to, że nawet w przypadku gdy komunikacja publiczna występuje na danym terenie to nierzadko liczba kursów jest ograniczona lub niedostosowana do potrzeb, przystanki mogą być niedostępne dla osób o ograniczonej sprawności, podobnie jak autobusy i busy nie są przystosowane do przewozu takich osób. Powoduje to, że część osób, która mogłaby brać udział w zajęciach aktywizacyjnych, nie robi tego z uwagi na brak możliwości dojazdu. W szczególności chodzi tu o osoby poruszające się na wózkach lub o kulach, niedowidzące oraz w wieku senioralnym z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności. Osoby te zostały uwzględnione w szacunkowej liczbie użytkowników usługi, wskazanej w poprzednim rozdziale i mogą stanowić nawet połowę tej liczby.

W zakresie poprawy dostępności dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności na terenie Gminy Iława zatrudnia pracownika, który posługuje się językiem migowym i pomaga osobom, które przychodzą do Urzędu i potrzebują pomocy w załatwieniu spraw urzędowych. W ostatnim czasie zrealizowano również szereg przedsięwzięć, służących poprawie dostępności i bezpieczeństwa mieszkańców, w tym z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności. Należy tu wskazać w szczególności następujące inwestycje przeprowadzone lub rozpoczęte w latach 2018-2019:

- przebudowy dróg gminnych i chodników – m.in. w Rudzienicach, Starzykowie, Stradomnie, Ząbrowie, Dziarnach, Frednowach, Gałdowie, Karasiu, Kamieniu Dużym, Szałkowie, Wiekielcu, Stanowie, Nowej Wsi, Szymbarku, Lasecznie, Tchorzance, Julinie, służące poprawie ich jakości i bezpieczeństwa;
- dostosowanie budynku w Ławicach na potrzeby Klubu Integracji Społecznej;
- remont i wyposażenie świetlicy wiejskiej w Nowej Wsi na potrzeby Klubu „Senior+”;
- budowa oświetlenia drogowego na terenie gminy, służącego poprawie bezpieczeństwa;
- budowa miejsca zabaw i rekreacji w Ząbrowie;
- urządzenie siłowni plenerowych – m.in. w Kałdunach, Radomku, Siemianach, Gałdowie, Szymbarku, Wiekielcu, Lasecznie, Starzykowie;
- budowa przystanków autobusowych w miejscowościach Katarzynki, Gromoty i Szałkowo;
- montaż barier ochronnych w miejscowościach Wikielec i Gardzień;
- budowa ścieżki rowerowej łączącej Miasto Iława z miejscowością Kamień Mały na terenie Gminy Iława;
- budowa Centrum Kulturalno-Rekreacyjnego w Stradomnie wraz z infrastrukturą towarzyszącą;
- montaż klimatyzacji w świetlicach wiejskich w Rudzienicach i Mózgowie;
- budowa otwartych stref aktywności w miejscowościach Wikielec, Gałdowo, Szymbark, Tynwałd, Gromoty.

Infrastruktura Gminy Iława wykorzystywana jest w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej poprzez budynki, w których znajduje się KIS w Ławicach, Kluby Seniora w Ławicach, Lasecznie i Nowej Wsi, świetlice wiejskie, w których organizowane są aktywności sołectw, Centrum Kulturalno-Rekreacyjne. Dowód mieszkańców z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności do tych instytucji jest konieczny, aby osoby te miały możliwość korzystania z działań aktywizacyjnych, jakie oferuje gmina i inne podmioty.

Planowane są natomiast:

- budowa Centrum Aktywności Społecznej w Nowej Wsi;
- budowa pochylni dla osób niepełnosprawnych w Szkole Podstawowej w Lasecznie, w postaci podjazdu z wjazdem od frontu szkoły, przy istniejącym układzie schodowym. Konstrukcja podjazdu: stopy fundamentowe o przekroju 40x40 i wysokości 110 cm, zbrojone 4Ø10 mm i strzemiona Ø 4,5 mm co 15 cm; konstrukcja podjazdu z kształowników stalowych, ocynkowanych, opierzenie podjazdu (trapy jezdne dla wózka) – ażurowe kraty pomostowe;
- budowa podjazdu dla osób niepełnosprawnych do mieszkania socjalnego w miejscowości Gardzień – z kostki brukowej, przy zachowaniu odpowiednich spadków – planowana realizacja do końca września 2020 r.;
- wdrożenie aplikacji dla osób niedowidzących.

Stopień wpływu uruchomienia usług transportowych door-to-door na aktywizację społeczno-zawodową użytkowników/użytkowniczek będzie badany za pomocą wskaźników takich jak:

- odsetek użytkowników, którzy skorzystali z usługi transportowej door-to-door w celu aktywizacji społeczno-zawodowej w relacji do wszystkich użytkowników i użytkowniczek korzystających z tych usług;
- odsetek przejazdów w ramach usług transportowych door-to-door wykorzystywanych w celach aktywizacji społeczno-zawodowej w relacji do wszystkich przejazdów, zakładając, że niektóre osoby będą korzystały wielokrotnie z usług.

Ewaluacja wpływu zrealizowanych usług transportowych door-to-door na aktywizację społeczno-zawodową będzie prowadzona w odrębnym trybie, dlatego też jej elementy zostaną wprowadzone w ankietach satysfakcji klientów.

UZASADNIENIE

W Rządowym Programie Dostępność Plus, ustanowionym przez Radę Ministrów uchwałą z dnia 17 lipca 2018 r. zaplanowano działania związane z zapewnieniem usług transportu indywidualnego (tzw. usługi door - to - door) dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, poprzez uruchomienie specjalnego programu skierowanego dla samorządów terytorialnych.

W załączniku nr 4 do Regulaminu konkursu grantowego dla jednostek samorządu terytorialnego opracowanego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, który to załącznik wprowadza wytyczne do przygotowania przez wnioskodawców kompleksowej koncepcji transportu osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności wprowadza następujący wymóg będący warunkiem przyznania dofinansowania z konkursu:

"Warunkiem przyznania dofinansowania będzie opracowanie przez wnioskodawców (tj. uprawnione JST) kompleksowej Koncepcji transportu osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności (Koncepcja transportu)."

"Koncepcja transportu osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności będzie stanowiła obowiązkowy element treści wniosku JST o dofinansowanie usług door - to - door, składanego w ramach konkursu ogłoszonego przez PFRON i będzie brana pod uwagę przez ekspertów przy ocenie wniosków o dofinansowanie. Zatwierdzony dokument JST będzie musiała przedłożyć na etapie podpisania umowy o dofinansowanie.

W świetle powyższych uregulowań w/w Regulaminu konkursu grantowego podjęcie przedmiotowej uchwały stało się konieczne i w pełni uzasadnione.